

**ปัจจัยพฤติกรรมลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ
ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)**

**Factors of Waste Reduction and Separation behavior Affecting Employees'
Participation in Waste Management Haad Thip Public Company Limited**

กัญชพร เสนุภัย

Kanchaporn Senupai

**สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Business Administration**

Prince of Songkla University

2563

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยพฤติกรรมกรดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ
ของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)

ผู้เขียน นางสาวกัญชพร เสนุภย์

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.พัฒน์จิ โกลัญนาท)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.พัฒน์จิ โกลัญนาท)

.....กรรมการ
(ดร.ศรัณยู กาญจนสุวรรณ)

.....กรรมการ
(ดร.พัชรภรณ์ บุญเลื่อง)

.....
(ดร.ณัฐธิดา สุวรรณโณ)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อสารนิพนธ์	ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)
ผู้เขียน	นางสาวกัญชพร เสนุกภัย
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลดและแยกขยะของพนักงาน และ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ และศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ จำนวน 298 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample t-test One Way ANOVA และ Multiple Regression Analysis ผลการศึกษาพบว่า 1) พฤติกรรมลดและแยกขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมที่สามารถและแยกขยะได้มากที่สุดคือ ด้านการทิ้งขยะ รองลงมาด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ ด้านจัดการกับขยะ และด้านรวบรวมขนขยะ ตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่พนักงานมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ ด้านการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม ตามลำดับ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาการ/สถานที่ปฏิบัติงาน และพฤติกรรมลดและแยกขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 4) พฤติกรรม ด้านการทิ้งขยะ ด้านจัดการกับขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ และด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ มีส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: การลดและแยกขยะของพนักงาน , การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน

Minor Thesis Title	Factors of waste reduction and separation behavior that affect management Participation Waste management of staff of Had Thip Public Company Limited
Author	Miss Kanchaporn Senupai
Major Program	Business Administration
Academic year	2019

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the behavior of waste reduction and separation of employees and to participate in waste management. And study the personal factors and behavior of reducing and separating waste that affect participation in waste management of the staff of Had Thip Public Company Limited, Hat Yai Office. The sample group used in this study was 298 employees working at Hadthip Public Company Limited, Hat Yai Office and using questionnaires as a research tool. The statistics used in the study were number, percentage, average, standard deviation, Independent Sample t-test One Way ANOVA and Multiple Regression Analysis. The results showed that: 1) Employee waste reduction and separation behavior Mostly at a high level. The behavior that can and can separate the most waste is Littering Next was the campaign for employees to recycle and transform them for recycling. Waste management and the garbage collection side respectively. 2) Participation in waste management of employees Mostly at the medium level Most of the employees are involved in investment participation. Problem finding Cause of problem Regarding participation in monitoring and evaluation Participation in activity planning respectively. 3) Factors affecting employees' participation in waste management are age, education level Building / Work site and waste reduction and separation behavior with a statistical significance of 0.5. 4) Littering behavior Waste management Garbage collection and campaigning for employees to recycle waste for recycling and reuse. There is a 60% participation in waste management with statistical significance at the level of 0.5

Keywords: Reducing and separating employee waste, participation in employee waste management

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคำแนะนำ และความช่วยเหลืออันเป็นประโยชน์จากหลายๆ ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.พัฒน์จิ โกลัญจนาท อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ศรัณยู กาญจนสุวรรณ และ ดร.พัชรภรณ์ บุญเลื่อง กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาชี้แจง ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายคุณภาพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาเพื่อความยั่งยืน และพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การวิจัยและสนับสนุนอนุเคราะห์ด้านข้อมูลสำหรับดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ท้ายสุดขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กัญชพร เสนุภย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ	(4)
รายการตาราง	(6)
รายการภาพประกอบ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
4. ขอบเขตการศึกษา.....	7
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล.....	10
2.2 แนวคิดพฤติกรรมกรรมการลดและแยกขยะ	13
2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ.....	17
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	(4)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	42
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการลดและแยกขยะ	44
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	47
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการขยะ.....	51
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์พฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม บริหารจัดการขยะ.....	64
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	68
5.2 การอภิปรายผล	71
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82
ประวัติผู้วิจัย.....	83

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 แสดงจำนวนขยะ โครงการ "คนหาคติพิชิตอาสา ร่วมลดขยะชุมชน" ประจำปี 2562	4
2.1 แสดงตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล	12
2.2 แสดงตัวแปรพฤติกรรมลดและแยกขยะ	17
2.3 แสดงตัวแปรการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	25
3.1 แสดงการแบ่งสัดส่วนของจำนวนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง	37
4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	42
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมลดและแยกขยะภาพรวม	44
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมลดและแยกขยะ ด้านการทิ้งขยะ	45
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมลดและแยกขยะ ด้านจัดการกับขยะ	45
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมลดและแยกขยะ ด้านรวบรวมขยะ	46
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมลดและแยกขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่	47
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะภาพรวม	47
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	48
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม	49
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	50
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	51

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.12 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	52
4.13 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	53
4.14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	54
4.15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล	55
4.16 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	56
4.17 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา.....	57
4.18 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วน ร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม.....	58
4.19 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วน ร่วมในการติดตามประเมินผล.....	59
4.20 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน	60
4.21 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบ แบบสอบถามจำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา.....	61

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.22 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม	62
4.23 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	63
4.24 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้.....	64
4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ	65
4.26 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างพฤติกรรมการลดและแยกขยะและการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ	67

รายการภาพประกอบ

ตาราง	หน้า
1.1 สัดส่วนปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น การนำกลับไปใช้ประโยชน์ การกำจัดถูกต้องและไม่ถูกต้อง ปี 2552-2561.....	2
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	35

บทที่ 1

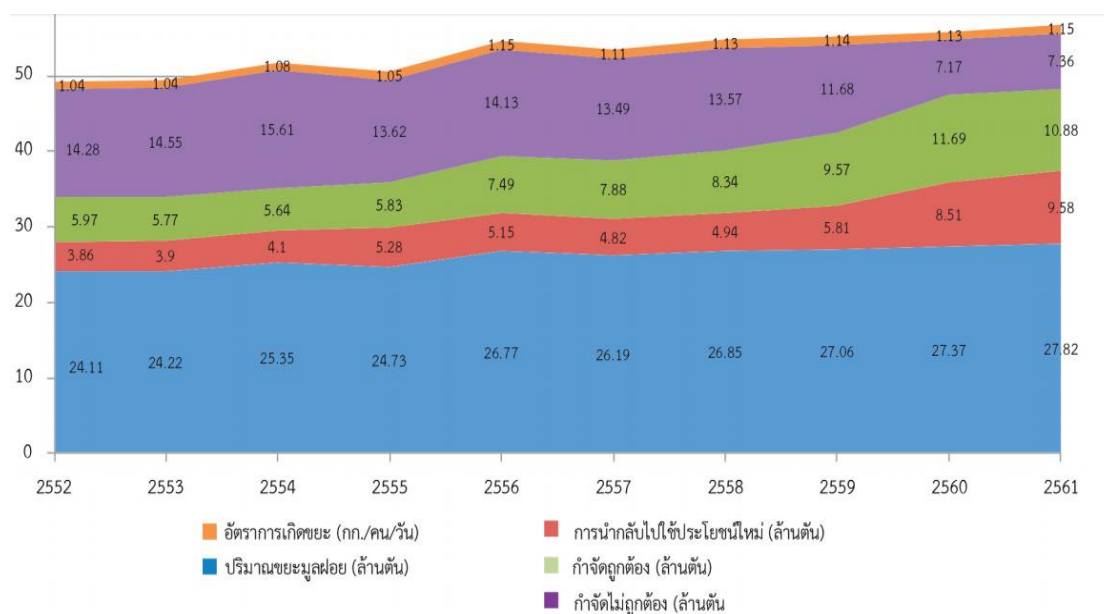
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเมืองหลักทั่วประเทศโดยทั่ว ๆ ไป มีสาเหตุมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนรวมถึงการเพิ่มขึ้นของประชากร เห็นได้ชัดเจนจากปัญหาการจัดการขยะในกรุงเทพมหานคร ที่ประสบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ หลายด้าน อาทิเช่น ปัญหามลพิษน้ำ ปัญหามลพิษอากาศ และปัญหามลพิษทางอากาศ เป็นต้น การศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน และการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหลายชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของตนเองได้ เป็นสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้นในชุมชนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติที่มีอยู่ ก่อให้เกิดการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน (ลดาวัลย์ วัฒนะจิระ นิธิวัฒน์ จำรูญรัตน์ และครรชิต เงินคำคง, 2555)

จากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษ ปี 2561 พบว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยรวมของประเทศไทยประมาณ 27.8 ล้านตันต่อวัน เมื่อเทียบกับปี 2560 มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64 เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากร จึงส่งผลให้การส่งเสริมการท่องเที่ยว การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น มีปริมาณขยะมูลฝอยในหลายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น อย่างเท่าตัว แม้ว่าปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้น แต่การจัดการขยะมูลฝอยในปี 2561 มีแนวโน้มดีขึ้น ขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ด่านทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ ได้ถึง 9.58 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 34 ซึ่ง เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 13 โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล และทำปุ๋ยอินทรีย์ขยะมูลฝอยชุมชน อีกจำนวน 10.88 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 39 ซึ่งขยะถูกกำจัดอย่างถูกต้อง โดยส่วนที่เหลือเป็นขยะที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้องประมาณ 7.36 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 27 เห็นได้ว่า แนวโน้มการจัดการขยะดีขึ้นเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งสู่ การเป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) บนแนวคิด 3R – ซึ่งประกอบไปด้วย R ตัวที่หนึ่ง คือการลดการใช้ (Reduce) R ตัวที่สอง

คือการใช้ซ้ำ (Reuse) และ R ตัวที่สามคือการผลิตใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

ภาพที่ 1.1 สัดส่วนปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น การนำกลับไปใช้ประโยชน์
การกำจัดถูกต้องและไม่ถูกต้อง ปี 2552-2561
ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2562)

จึงทำให้พบว่าจากสถานการณ์ ดังกล่าวมา ทำให้ทราบว่า การจัดการกับปัญหาขยะคงไม่สามารถผลักให้เป็นภาระของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่ทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการลดคัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยเริ่มจากตนเอง ครอบครัว หมู่บ้านหรือชุมชน สถานประกอบการต่างๆ เช่น ร้านอาหาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งองค์กรต่างๆ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ อาคารสำนักงาน ก็จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยได้ และยังช่วยให้ประหยัดงบประมาณและทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย ดังนั้น การคัดแยกขยะและของเสียอันตรายที่เหลือใช้จากชุมชน เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการติดตามข้อมูลสถานการณ์ขยะ จะช่วยให้สามารถวางแผนจัดการขยะได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบโดยเฉพาะขยะบรรจุภัณฑ์ ที่ยากต่อการกำจัด เช่น ถุงพลาสติก และ โฟม ที่มีเพิ่มขึ้นตลอด ในขณะที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ ยังไม่สามารถดำเนินการจัดเก็บ และกำจัดได้หมดในแต่ละวัน จึงเกิดปัญหาขยะตกค้าง รวมทั้งวิธีการกำจัดยัง

ดำเนินการไม่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การเทกองกับพื้น การเผาในที่โล่ง เหล่านี้ ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่นคาว การปนเปื้อนของแหล่งน้ำ ผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน การแพร่กระจายของแมลงต่างๆ และสัตว์นำเชื้อโรคที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สร้างความเดือดร้อนรำคาญและเป็นที่รังเกียจของประชาชนทั่วไป ดังนั้น การจัดการขยะชุมชนชนบทให้ถูกวิธี จะช่วยบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้ระดับหนึ่ง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกชุมชน ช่วยดำเนินการจัดการขยะได้อย่างถูกต้อง จะทำให้ปัญหาในการจัดการขยะเกิดผลเป็นรูปธรรมเกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและเกิดเป็นผลประโยชน์ต่อชุมชนอีกหนทางหนึ่งด้วย (วสันต์ ลิ้มรัตนภัทรกุล, 2562)

ดังนั้นเมื่อการจัดการกับปัญหาขยะโดยรวมของประเทศไทยกำลังมีปัญหา บริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ จึงอยากมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะให้ประเทศไทยน่าอยู่ยิ่งขึ้น ซึ่งบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่เป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมน้ำอัดลม โดยได้รับลิขสิทธิ์จากโคคา-โคลาคอมปะนีในประเทศสหรัฐอเมริกา ณ เมืองแอตแลนต้า มลรัฐจอร์เจีย เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำอัดลมภายใต้เครื่องหมายการค้า “โคคา-โคลา” “แฟนต้า” “สไปรท์” และผลิตภัณฑ์อื่น ที่ใช้พลาสติกก่อให้เกิดการย่อยสลายได้ยาก และน้ำดื่มน้ำทิพย์ ก็เป็นบริษัทหนึ่งที่อยู่ภายใต้เครื่องหมายการค้าลิขสิทธิ์จากโคคา-โคลาคอมปะนี โดยมีโรงงานผลิต 2 แห่ง คือโรงงานที่ 1 ตั้งอยู่ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และโรงงานที่ 2 ตั้งอยู่ที่อำเภอพุนพิน จังหวัด สุราษฎร์ธานีมีขอบเขตการจำหน่ายเฉพาะใน 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ชุมพร ระนอง กระบี่ ยะลา ภูเก็ต พังงา ตรัง พัทลุง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ได้มีการรณรงค์การบริหารจัดการขยะเป็นที่แรก ร่วมกับพนักงานและคนในชุมชน ภายใต้โครงการ “คนหาดทิพย์มีจิตอาสา ร่วมลดขยะชุมชน” ประจำปี 2562 เพื่อเป้าหมายเก็บและลดขยะชุมชนให้ได้ ในโครงการนี้บริษัทได้มีส่วนร่วมกับพนักงานหาดทิพย์ทั้งหมดเนื่องจากปัญหาขยะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของบริษัท เพราะนอกจากจะส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพที่ดูไม่สวยงามและเกิดมลพิษทางกลิ่นแล้ว กองขยะยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะนำโรค เช่น แมลงสาบ หนูและแมลงวัน เป็นต้น อีกทั้งขยะอันตรายบางส่วนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการช่วยเหลือหรือการมีจิตอาสาช่วยด้วยช่วยกันในการลดปัญหาเหล่านี้ และเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องช่วยกัน เพื่อลดปริมาณขยะที่มีมากขึ้นทุกวัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยลดปัญหาขยะ โดยให้มีกิจกรรมครอบคลุมทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ ฝ่ายพัฒนาเพื่อความยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการ “คนหาดทิพย์มีจิตอาสา ร่วมลดขยะชุมชน” ประจำปี 2562 ขึ้น เพื่อให้พนักงานและชุมชนเกิดความตื่นตัวและใส่ใจทางด้านปัญหามลพิษทางขยะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์

และภาพลักษณ์ที่ดีระหว่างบริษัทกับชุมชนเนื่องจากบริษัทฯ เป็นผู้ประกอบการที่ผลิตและจำหน่าย น้ำอัดลมที่มีการใช้พลาสติกเป็นบรรจุภัณฑ์ซึ่งสังคมอาจคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของขยะที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน โดยได้ร่วมกันลดและคัดแยกขยะ พร้อมกับบรรณรักษ์และจับมือกับชุมชนรอบข้าง หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อม สังคมที่น่าอยู่ และสวยงามในพื้นที่โดยรอบ 19 สาขาใน 14 จังหวัดภาคใต้ ทั้งนี้ ยังจัดให้มีรางวัลและโล่ประกาศเกียรติคุณให้แก่สาขาที่สามารถลดและเก็บขยะได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วยปริมาณขยะที่เก็บได้ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ วัน เวลา สถานที่ และหน่วยงานที่เข้าร่วม เพื่อเป็นกำลังใจ และสร้างความภาคภูมิใจในการร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสะอาด สวยงาม อย่างยั่งยืน (บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน), 2562) ซึ่งมีการสรุปจำนวนขยะ โครงการ "คนหาดทิพย์จิตอาสา ร่วมลดขยะชุมชน" ประจำปี 2562 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนขยะ โครงการ "คนหาดทิพย์จิตอาสา ร่วมลดขยะชุมชน" ประจำปี 2562

ลำดับ	สาขา	วันที่	สถานที่	จำนวนขยะ
เดือนพฤษภาคม 2562				
1	พัทลุง	13 พ.ค. 62	น้ำตกไพรวัลย์	30
2	ปัตตานี	14 พ.ค.62	บริเวณหาดรูสะมิแล	251
3	ระนอง	17 พ.ค. 62	ท่าเทียบเรือไปเกาะพยาม	88
4	ตรัง	23 พ.ค.62	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 95	230
5	กระบี่	30 พ.ค. 62	หาดคลองม่วง ต.หนองทะเล อ.เมือง จ.กระบี่	308
			รวม	906
เดือนมิถุนายน 2562				
6	ภูเก็ต	8 มิ.ย. 62	ชายหาดป่าตอง	477
7	สงขลา	14 มิ.ย. 62	ชายทะเลบ้านม่วงงาม	49
8	สุราษฎร์ธานี	17 มิ.ย. 62	สถานีพัฒนาและส่งเสริม อนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร	350
9	สมุทร	18 มิ.ย.62	ชายหาดท่าเทียบเรือหน้าทอน	20
			รวม	896

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ลำดับ	สาขา	วันที่	สถานที่	จำนวนขยะ
เดือนกรกฎาคม 2562				
10	พังงา	18 ก.ค. 62	วนอุทยานสระนางมโนราห์	68
11	ทุ่งสง	24 ก.ค.62	เทศบาลเมืองทุ่งสง	129
12	นราธิวาส	24 ก.ค.62	อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว	134
13	พังงา	31 ก.ค. 62	ตะกั่วป่า สวน ร.5 ชายหาดป่า น้ำเค็ม	166
			รวม	497
เดือนสิงหาคม 2562				
14	ระนอง	9 ส.ค. 62	เทศบาลเมืองระนอง	47
15	กระบี่	15 ส.ค. 62	หาดนพรัตน์ธารา	48
16	ปัตตานี	19 ส.ค. 62	หน้าโรงเรียนรุษะมิแล	130
17	พัทลุง	20 ส.ค. 62	ทะเลสาบลำปำ	76.1
18	ตรัง	28 ส.ค.62	ถ้ำเขาช้างหาย นาโยง	215
			รวม	516
เดือนกันยายน 2562				
19	พังงา	18 ก.ย.62	สนามกีฬากลาง จังหวัดพังงา	145
20	เกาะสมุย	18 ก.ย. 62	ชายหาดท่าเทียบเรือหน้าทอน	19
21	นราธิวาส	25 ก.ย. 62	หาดทรายแก้ว	182
22	พุนพิน	22 ก.ย. 62	หาดนราทัศน์	403
			รวม	749
เดือนตุลาคม 2562				
23	นราธิวาส	26 ต.ค. 62	หาดบ้านหน้าทอน	231
24	พังงา	30 ต.ค.62	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จ. พังงา	118
25	กระบี่	31 ต.ค.62	หาดยาว	188
			รวม	537

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ลำดับ	สาขา	วันที่	สถานที่	จำนวนขยะ
เดือนพฤศจิกายน 2562				
26	ระนอง	7 พ.ย. 62	ภูเขาย่า	40
27	สตูล	13 พ.ย.62	หาดกาสิง	248
28	สตูล	26 พ.ย.62	หาดทรายขาว	340
			รวม	628

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นพนักงานอยู่สำนักงานนี้ และการบริหารจัดการขยะได้เริ่มจากสำนักงานหาดใหญ่ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรมการลดและแยกขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ และศึกษาทัศนคติและความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อทราบความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลดและแยกขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 4) เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบถึงพฤติกรรมผลการลดและแยกขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 2) ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 3) ได้ทราบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่
- 4) ได้ทราบปัจจัยพฤติกรรมผลการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่

4. ขอบเขตการศึกษา

1) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษานี้ตั้งอยู่ในพื้นที่บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (จำนวน 6 อาคาร)

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาความรู้ พฤติกรรมผลการลดและแยกขยะ และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานในบริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3) ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือพนักงานบริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ จำนวน 1,175 คน

4) ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 30 มิถุนายน 2563

5. นวัตกรรมที่เฉพาะ

ขยะมูลฝอย หมายถึง ขยะที่เหลือจากการใช้แล้วนำมาทิ้งรวมกัน เช่น ถุงพลาสติก ที่ใส่อาหาร ก่องนวม ขวดน้ำ กระดาษ อาหารที่เหลือจากการรับประทาน เป็นต้น ซึ่งขยะมูลฝอยดังกล่าว จะก่อให้เกิดเชื้อโรคนานาชนิด

การจัดการขยะ หมายถึง วิธีการจัดการขยะบนแนวคิด 3R – ซึ่งประกอบไปด้วย R ตัวที่หนึ่ง คือการลดการใช้ (Reduce) R ตัวที่สอง คือการใช้ซ้ำ (Reuse) และ R ตัวที่สามคือการผลิตใช้ใหม่ (Recycle)

พนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ หมายถึง พนักงานที่มีส่วนร่วม ในการจัดการขยะ ของบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่

พฤติกรรมลดและแยกขยะ หมายถึง พฤติกรรมที่ทิ้งขยะ การจัดการกับขยะ การรวบรวมขยะ และรณรงค์ให้พนักงานแปลงรูปของขยะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการทิ้งขยะ หมายถึง การที่พนักงานไม่เห็นประโยชน์จากวัสดุหรืออุปกรณ์ชิ้นนั้น ๆ แล้ว หรือสิ่งของเหล่านั้นไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้แล้ว พนักงานจึงทำการทิ้งสิ่งของเหล่านั้น ให้ทางการนำไปกำจัดตามระบบการจัดการขยะมูลฝอย

2. ด้านจัดการกับขยะ หมายถึง การคัดแยกขยะและการจัดการขยะ ของพนักงานที่เกิดขึ้นภายในบริษัท โดยพนักงานจะทำการกำจัดขยะเหล่านั้น ตามความรู้ของพนักงาน โดยเฉพาะขยะที่เกิดขึ้นในบริษัท จะเป็นขยะมีค่อนข้างมีความหลากหลายประเภทด้วยกัน

3. ด้านรวบรวมขนขยะ หมายถึง การที่พนักงานนำขยะมูลฝอยแต่ละแผนกรวมกัน เพื่อรอกำขยะไปกำจัด โดยการรวมนั้น มีหลากหลายรูปแบบ เพื่อรอกำจัดการอย่างถูกวิธีจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอีกทีหนึ่ง

4. ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่รวบรวมจากภายในบริษัท หรือจากโรงงานผลิต ซึ่งทางบริษัทจะมี การรณรงค์ให้พนักงาน นำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยวิธีต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ หมายถึง การเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วม ในการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล ในการจัดการขยะ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมของพนักงานในการดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาในการจัดการขยะ และการเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมของพนักงาน ต่อการจัดการขยะมูลฝอยในบริษัทที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ หมายถึง การที่พนักงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และดำเนินการจัดการขยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมการจัดการขยะของบริษัทโดยตรง

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่พนักงานพยายามที่จะประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ซึ่งผลของกระบวนการประเมินผลนี้ จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วม ของการวางแผนดำเนินการจัดการขยะต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยพฤติกรรมการตลาดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล
- 2.2 แนวคิดพฤติกรรมการตลาดและแยกขยะ
- 2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล

2.1.1 ความหมายของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาเกี่ยวกับความหมายของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีนักคิด นักวิชาการ ได้อธิบายได้ดังนี้

Mercure (2015) ได้ให้ความหมายของ “ลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล อาทิ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้เป็นลักษณะพื้นฐานที่นักการตลาดมักจะนำมาพิจารณาสำหรับการแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Segmentation) โดยนำมาเชื่อมโยงกับความต้องการ ความชอบ และอัตราการใช้จ่ายเงินของผู้บริโภค”

Cooper (2019) ได้ให้นิยามของ “ลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล (Demographic) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการระบุความแตกต่างที่มีอยู่ในตัวบุคคล อันได้แก่ อายุ เพศ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน”

จากการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ว่า ลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล อาทิ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ

รายได้ ศาสนา เชื้อชาติ สัญชาติและสถานภาพทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค และเป็นเกณฑ์ในระบุมความแตกต่างที่มีอยู่ในตัวบุคคล

2.1.2 องค์ประกอบของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีนักคิด นักวิชาการ ได้อธิบายได้ดังนี้

วิวรรณดา วันชัยจิระบุญ (2557) ลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคล (Demographic) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งนิยมใช้ในการแบ่งส่วนตลาดโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เพศ เพศสามารถแบ่งแยกความต้องการของผู้บริโภคได้โดยดูจากเพศของผู้บริโภค เป็นเกณฑ์ เพื่อเป็นเกณฑ์ในตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่ละเพศ ซึ่งผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน มักจะมีทัศนคติการรับรู้ และการตัดสินใจในเรื่องการซื้อสินค้าบริโภคแตกต่างกัน

2) อายุ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมจะมีความต้องการในสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน ตามช่วงวัย

3) รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพ (Income Education and Occupation) รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดส่วนของตลาด เนื่องจากส่วนใหญ่กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความสามารถในการหารายได้สูงกว่า บุคคลที่มีการศึกษต่ำ ที่มีโอกาสที่จะหางานรายได้น้อย จึงทำให้มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า

ภัทรคนัย พิริยะชนภัทร (2558) ได้อธิบายถึงคุณสมบัติเฉพาะของตน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละคน คุณสมบัติเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในการทำการสื่อสารอย่างไรก็ตามใน การสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ กันนั้น จำนวนของผู้รับสารก็มีปริมาณแตกต่างกันด้วย ดังนั้น วิธีการที่ดีที่สุดในการวิเคราะห์ผู้รับสารที่ประกอบไปด้วยคนจำนวนมากก็คือการจำแนกผู้รับสารออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล (Demographic Characteristics) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการรับรู้การตีความ และการเข้าใจในการสื่อสารทั้งสิ้น

1) เพศ (Sex) หญิงชายมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสรีระความถนัด สภาวะทางจิตใจ อารมณ์ จากงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาทั้งหลายได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในเรื่องความคิดค่านิยม และทัศนคติทั้งนี้ เพราะวัฒนธรรมและสังคมได้กำหนดบทบาท และกิจกรรมของเพศชายและเพศหญิงไว้แตกต่างกัน

2) อายุ (Age) เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ เนื่องจากอายุจะเป็นตัวกำหนดหรือเป็นสิ่งที่บ่งบอกเกี่ยวกับความมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลดังคำกล่าวที่ว่าผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน เกิดมาหลายฝนหรือเรียกคนที่มีประสบการณ์น้อยกว่าว่าเด็กเมื่อวานขึ้น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องบ่งชี้หรือแสดงความคิดความเชื่อ ลักษณะการโต้ตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของบุคคล โดยทั่วไปเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ประสบการณ์สูงขึ้น ความฉลาดรอบคอบก็เพิ่มมากขึ้น วิธีคิดและสิ่งที่สนใจก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3) การศึกษา (Education) หรือความรู้เป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารการที่คนได้รับการศึกษาที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่แตกต่างกันจึงย่อมมีความรู้สึกรู้จักคิดอุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกัน คนทั่ว ๆ ไปมักจะสนใจหรือยึดแนวความคิดในแนวสาขาของตนเป็นสำคัญ และบุคคลมักมีลักษณะบางประการที่แสดงหรือบ่งชี้ถึงพื้นฐานการศึกษาหรือสาขาวิชาที่เรียนมา เนื่องจากสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่อบรมกล่อมเกลาให้บุคคลมีบุคลิกภาพไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ทางด้านครูผู้สอนก็มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้เรียนโดยการสอดแทรกความรู้สึกรู้จักคิดของตัวเองให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดในกระบวนการเลือกสรรของผู้รับ

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ เป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงนำองค์ประกอบของลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคลมาเป็นเกณฑ์ในการระบุนความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล ในบทความและวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดัง

ตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล

ชื่อผู้ศึกษา	ปัจจัยส่วนบุคคล				
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่งงาน	รายได้
Mercure (2015)	/	/	/	/	/
Cooper (2019)	/	/	/	/	/
วิวรรณดา วันชัยจิระบุญ (2557)	/	/	/		/
ภัทรคนัย พิริยะธนภัทร (2558)	/	/	/		
ผู้วิจัย	/	/	/	/	/

2.2 แนวคิดพฤติกรรมการลดและแยกขยะ

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการลดและแยกขยะ พบว่า มีนักจิตวิทยาการได้อธิบายถึงพฤติกรรมไว้ดังนี้

Wu, Ann & Shen (2017) กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นผลมาจากการเลือกสรรปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งย่อมมีจุดหมายปลายทางที่แน่นอน พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่

1. เป้าหมาย (goal) เป็นวัตถุประสงค์หรือความต้องการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม
2. ความพร้อม (readiness) เป็นระดับของวุฒิภาวะและความสามารถที่จำเป็นต่อการกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ
3. สถานการณ์ (situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ
4. การแปลความหมาย (interpretation) เป็นการพิจารณาสถานการณ์เพื่อเลือกสรรวิธีการที่คิดว่าจะตอบสนองความต้องการมากที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด
5. การตอบสนอง (response) เป็นการดำเนินการทำกิจกรรมได้เลือกสรรแล้ว
6. ผลรับ (consequence) เป็นผลของการกระทำกิจกรรมซึ่งอาจตรงตามเป้าหมายหรือไม่ตรงก็ได้
7. ปฏิกริยาต่อการผิดหวัง (reaction to thwarting) เป็นปฏิกริยาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้แต่ถ้ากระทำแล้วหรือพิจารณาแล้ว เห็นว่าเกินความสามารถก็จะเลิกความต้องการนั้น กระบวนการเกิดพฤติกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาคนั้นเกิดกระบวนการทางพฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะทางพฤติกรรมจำแนกได้เป็น 3 กระบวนการคือ

7.1 กระบวนการเรียนรู้ (perception) กล่าวคือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัสกระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (sensation) ด้วย

7.2 กระบวนการรู้ (cognition) กล่าวคือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมสิ่งเรียนรู้จากการคิดกระบวนการทางจิตจะรวมถึงการพัฒนากระบวนการรับรู้จึงเป็นกระบวนการทางปัญญากระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้ที่เกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์เกิดกระบวนการทางด้านอารมณ์ (affect) ทั้งกระบวนการรับรู้กระบวนการรู้และกระบวนการทางอารมณ์เป็นพฤติกรรมภายใน (capital letter)

7.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (spatial behavior) คือ กระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรม เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำเป็นที่สังเกตได้จากภายนอกเป็นพฤติกรรมภายนอก

นอกจากนี้ Mahpour (2018) อธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ได้แก่

1. กลุ่มสังคม (social group) ได้แก่ กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมสถาบันเดียวกัน เป็นต้น
2. บุคคลที่เป็นแบบอย่าง (identification figure) ได้แก่ พ่อ แม่ พี่น้อง ครูหรือผู้มีชื่อเสียงในสังคม
3. สถานภาพ (status) ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพที่บุคคลนั้นหามาได้ด้วยตนเอง อาชีพ ตำแหน่ง
4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเช่นปัจจุบันมนุษย์นิยมใช้เครื่องทุ่นแรงเพื่อทำงานแทนการใช้แรงงานคนเหมือนก่อนได้ส่งผลให้พฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
5. กฎหมาย (law) พฤติกรรมบางอย่างของมนุษย์จะถูกควบคุมโดยกฎหมาย
6. ศาสนา แต่ละศาสนามีกฎเกณฑ์ข้อห้ามที่แตกต่างกัน ดังนั้นในสถานการณ์อย่างเดียวกัน คนที่นับถือศาสนาต่างก็อาจแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากอิทธิพลของศาสนานั้นเอง
7. ขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อต่าง ๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติของบุคคลทั้งสิ้น
8. สิ่งแวดล้อม คนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกัน พฤติกรรมย่อมแตกต่างกันด้วย
9. ทักษะคิด มีอิทธิพลต่อการแสดงออกของมนุษย์
10. การเรียนรู้ในจิตวิทยา ถือว่าเป็นพฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ตั้งแต่เด็กจน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีดังนี้
 - 1) พันธุกรรม มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอย่างมากเพราะการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดเห็น
 - 2) สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล อาทิ กลุ่มเพื่อน ครอบครัว สถาบัน ประเทศ เป็นต้น
 - 3) วุฒิภาวะเป็นการพัฒนาตามธรรมชาติของมนุษย์เมื่อวุฒิภาวะเปลี่ยนไป พฤติกรรมของบุคคลก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

4) การเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย ๆ อีกมากมายที่สำคัญได้แก่ สภาพแรงผลักดันทางร่างกายรางวัลและการลงโทษการกระทำซ้ำ เจตคติ ค่านิยมกลุ่มบุคคล ข่าวสาร การจูงใจ เป็นต้น

เฉลิมชาติ แสไพศาล (2556) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าซึ่งจะออกมาจากภายนอกหรือภายในร่างกายได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้า

Janmaimool (2017) อธิบายว่า พฤติกรรมการลดและแยกขยะมูลฝอย คือ การเริ่มตั้งแต่งการทิ้งขยะมูลฝอยจนกระทั่งถึงการกำจัดขยะมูลฝอยขั้นสุดท้าย สามารถสรุปได้ 6 ส่วนได้แก่

1. การทิ้งขยะมูลฝอย กล่าวคือ การที่บุคคลไม่เห็นประโยชน์จากวัสดุหรืออุปกรณ์ชิ้นนั้น ๆ แล้ว หรือสิ่งของเหล่านั้นไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้แล้ว บุคคลก็จะทำการทิ้งสิ่งของเหล่านั้น ให้ทางนำไปกำจัดตามระบบการจัดการขยะมูลฝอย

2. การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด กล่าวคือ การพยายามคัดแยกขยะและจัดการขยะให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด และทำการกำจัดขยะเหล่านั้น ตามความรู้ของคนในชุมชน โดยเฉพาะขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน จะเป็นขยะมีค่อนข้างมีความหลากหลายประเภทด้วยกัน

3. การรวบรวมขนขยะมูลฝอย หมายถึง การนำขยะมูลฝอยแต่ละบ้านหลังคาเรือนมารวมกัน เพื่อรอการนำขยะไปกำจัด โดยการรวบรวมนั้น มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ คนในชุมชนเมืองอาจจะรวบรวมขยะภายในบ้านตนเองไว้ที่ใดที่หนึ่ง เมื่อรวบรวมได้จำนวนหนึ่งแล้วก็จะทำการกำจัด โดยการเผาขยะเหล่านั้น ส่วนที่นิยมใช้ในประเทศไทย คือ การให้ทางเทศบาล อบจ. อบต. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อรอการจัดการอย่างถูกวิธีจากหน่วยงานที่รับผิดชอบอีกทีหนึ่ง

4. การขนถ่ายและการขนส่ง หมายถึง กระบวนการขนย้ายขยะมูลฝอย ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงาน 2 ขั้นตอนได้แก่

- 1) การขนถ่ายขยะมูลฝอยออกจากรถขยะขนาดเล็กเข้าสู่พาหนะขนส่งขนาดใหญ่
- 2) การขนส่งขยะมูลฝอยโดยพาหนะขนส่งไปยังสถานีกำจัดขยะมูลฝอย โดยปกติพาหนะขนส่งขนาดใหญ่ มักจะใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ ระบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยปกติพาหนะขนส่งไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยรถขนถ่ายและการขนส่ง แต่สำหรับชุมชนขนาดใหญ่ ๆ ที่มีประชากรอยู่กันแออัดและสถานีกำจัดขยะมูลฝอยจำเป็นต้องอยู่ไกลจากชุมชนมากแล้ว การขนถ่ายและการขนส่งเป็นส่วนประกอบที่ควรใช้พิจารณาเป็นอย่างยิ่งเพราะรถขยะขนาดเล็ก

เหมาะที่จะวิ่งรวบรวมขนขยะตามถนน ซอกซอยในเมือง แต่ถ้าต้องวิ่งชนไปในระยะทางไกลด้วย จะไม่คุ้มค่าเพราะค่าใช้จ่ายจะสูงขึ้น

5. การแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำสิ่งที่เกิดความเสียหาย นำกลับมาซ่อมแซม เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ หรือนำมาดัดแปลงให้เกิดประโยชน์ในด้าน อื่น ๆ แทน อาทิ แยกวัสดุที่ยังใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ใหม่ หรือแปลงรูปขยะให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ เช่น ปุ๋ย หรือพลังงานความร้อน การแยกขยะวัสดุที่ยังมีประโยชน์ออกจากกองขยะมูลฝอย มักกระทำที่สถานีขนถ่ายหรือโรงแปรรูปขยะ วิธีการที่นิยมใช้ได้แก่ การย่อยขนาดของขยะมูลฝอยให้เล็กก่อน แล้วแยกส่วนหนักและส่วนเบาออกจากกันด้วยการพ่นอากาศจากนั้นนำส่วนหลังของขยะมูลฝอยที่ได้มาแยกเหล็ก อลูมิเนียมและแก้ว ออกจากส่วนอื่นเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบของกระบวนการผลิตใหม่ต่อไป

6. การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง องค์ประกอบส่วนสุดท้ายของระบบการจัดขยะมูลฝอย คือการกำจัดในขั้นสุดท้าย วิธีการในส่วนนี้ใช้กำจัดได้ทั้งขยะมูลฝอยที่รวบรวมขนโดยตรง จากตามบ้านตามถนน กากตะกอนจากโรงงานกำจัดน้ำเสีย กากจี้เถ้า จากการเผาขยะมูลฝอย และเศษเหลือจากขบวนการทั้งหลายในการแปลงรูปขยะมูลฝอย แต่เดิมนั้น นิยมใช้วิธีการเทกองกลางแจ้งเป็นวิธีกำจัดขั้นสุดท้าย แต่เนื่องจากวิธีการดังกล่าวทำให้เกิดภาพที่ไม่น่าดู กลิ่นเน่าเหม็น และเป็นบ่อเกิดแห่งพาหะนำโรคต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นในบางประเทศจึงมีกฎหมายห้ามใช้วิธีการเทกองกลางแจ้งและให้ใช้วิธีฝังกลบแทน

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการลดและแยกขยะ สรุปได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการเลือกปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดย พฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดขึ้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ คือ เป้าหมาย ความพร้อม สถานการณ์ การแปลความหมาย การตอบสนอง ผลรับ และปฏิริยาต่อการผิดหวัง อีกทั้ง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ประกอบไปด้วย กลุ่มสังคม บุคคลที่เป็นแบบอย่าง สถานภาพ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กฎหมาย ศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อต่าง ๆ สิ่งแวดล้อม ทัศนคติ และการเรียนรู้ในจิตวิทยา นอกจากนี้ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ สามารถลดและแยกตาม การทิ้งขยะมูลฝอย การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การรวบรวมขนขยะมูลฝอย การขนถ่ายและการขนส่ง การแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

จากการศึกษา พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ในบทความและวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังตาราง 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวแปรพฤติกรรมการณ์การลดและแยกขยะ

ชื่อผู้ศึกษา	พฤติกรรมการณ์การลดและแยกขยะ					
	ด้านการ ทิ้งขยะ	ด้าน จัดการ กับขยะ	ด้าน รวบรวม ขนขยะ	ด้าน กระบวนการ ขนย้ายขยะ	ด้านรณรงค์ ให้พนักงาน นำขยะมา แปลงรูปและ นำกลับมาใช้ ใหม่	ด้านการ ขยะใน ขั้นตอน สุดท้าย
Wu, Ann & Shen (2017)		/			/	/
เฉลิมชาติ แสไพศาล (2556)	/	/			/	
Janmaimool (2017)	/	/	/	/	/	/
ผู้วิจัย	/	/	/	/	/	/

2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการปรับมาจากแนวคิดการบริหารจัดการ เพื่อนำมาบริหารจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมของพนักงาน พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้แนวคิดและทฤษฎีของการมีส่วนร่วมไว้มากมาย ผู้วิจัยจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีผู้ที่ได้ให้ความหมายไว้ด้วยกันอย่างหลากหลาย และแตกต่างกันออกไปตามความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยสามารถมองได้ทั้งในแง่ของแนวคิด หลักกระบวนการ และการปฏิบัติ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในลักษณะกระบวนการในรูปแบบของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ อันได้แก่การวิจัย การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหาร

จัดการ การติดตามประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้เกิดขึ้นจากประชาชนได้เข้ามา มีส่วนร่วม โดยได้มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามของความหมายการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

นันทพร ชูจันทร์ (2553) ได้มีการกล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นคือ การที่พนักงาน ไม่ว่าจะเป็นของปัจเจก หรือกลุ่มบุคคลที่เห็นพ้องต้องกันต่อรูปแบบการดำเนินการพัฒนา เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องกระทำโดยผ่านผู้นำ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรม และสรุปผลของโครงการในการจัดการ เพื่อให้กิจกรรมนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์

ศุวิทย์ วรรณศรี (2553) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางและวิธีการ แก้ปัญหาในการจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นั้นถือเป็นการปะทะกันทางสังคมมักมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ปัจเจกบุคคล และกลุ่มบุคคล ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกันทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งต่อ สถานการณ์ที่ได้มีการเกี่ยวข้องดังกล่าว เช่น การรณรงค์ใช้ถุงผ้าหรือภาชนะอื่นเพื่อทดแทนการใช้ ถุงพลาสติก และไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า จึงเป็นเหตุเร้าให้กระทำเพื่อให้เกิดการบรรลุ จุดมุ่งหมายของกลุ่มขึ้น และเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่มด้วย

วาสิณี กิ่งแก้ว (2553) ในการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมนั้นจะช่วยให้มีการ ปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้น โดยพนักงานทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมใน การค้นหาปัญหา วิจารณ์ปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ตลอดจนร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจในการจัดการปัญหานั้น ให้บรรลุผล และเลือกใช้รูปแบบวิธีการที่ดีที่สุดในสภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายใน ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของคนในหน่วยงานนั้นๆ

ธิดา รัตนาลิทธิ์ (2554) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมของพนักงานในการพัฒนา จะต้องเกี่ยวกับการร่วมศึกษาปัญหา สาเหตุ และความต้องการของชุมชน การร่วมกันคิดสร้าง รูปแบบการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน และการร่วมกันกำหนด ทิศทางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ การร่วมบริหารงานตามขีดความสามารถ และการเข้า ร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการปัญหาของบริษัท ให้ บรรลุตามเป้าหมาย

รัตนาวรรณ ดอประสง (2556) ได้สรุปไว้ว่าการมีส่วนร่วมของพนักงานนั้น คือ กระบวนการให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการปัญหาดังกล่าวใน การพัฒนา ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมกันใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกันกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ให้พนักงานได้ทำ การปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการนั้น เพื่อติดตามประเมินผลการทำงานขององค์กรและ เจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้อง

เสาวรส เนินริมหนอง (2555) การเข้าร่วมกันอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการปัญหานั้น เพื่อให้บุคคลมีในการตัดสินใจต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นเครื่องประกันได้ว่า ผู้ที่มีส่วนได้เสียนั้นต้องการสิ่งใดมากที่สุดนั้น จักได้สนองและทำให้มีความเป็นไปได้มาก โดยขึ้นอยู่กับว่าสิ่งที่ทำไปนั้นตรงกับความต้องการที่แท้จริง และทำให้ผู้เข้าร่วมนั้นมั่นใจได้ว่าจะได้รับผลประโยชน์เสมอหน้ากัน

วันวิสา เขือกเย็น (2555) การที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมกันแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน การร่วมปฏิบัติ การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมติดตามการประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้รับโอกาส และใช้โอกาสที่ได้รับนั้นแสดงออกซึ่งในความรู้สึกลึกซึ้งเพื่อการแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเอง โดยพึ่งพาการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกให้น้อยที่สุด

ธมล สกฤตอินทร์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมของพนักงาน ควรจะมีลักษณะเป็นการส่งข่าวสารให้แก่สังคมโดยวิธีต่างๆ เช่น ประชุมชี้แจงดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆผ่านช่องทางสื่อมวลชนหรือการเดินทางเพื่อให้ทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเจรจาความขัดแย้งในเรื่องของปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยความเสมอภาค และเคารพในสิทธิมนุษยชน

นพรัตน์ ช่วงเวฬุวรรณ (2556) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมไว้คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลผู้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาเข้าร่วมโครงการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้น โครงการ ดำเนินการประเมินโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ให้กลุ่มเหล่านั้นได้เรียนรู้ทั้งเรื่องที่ทำและการทำงานร่วมกันในฐานะเป็นผู้จัดการพัฒนาเอง ไม่ใช่ผู้รับการพัฒนาหรือผู้ถูกกระทำอีกต่อไป

พันธุ์พงษ์ คงเดชอดิศักดิ์ (2557) ได้มีการสรุปความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากบุคคล กลุ่มบุคคล สมาคม หรือองค์กรต่างๆ ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม อันเป็นเหตุเร้าให้เกิดการมีส่วนร่วมต่อการคิดริเริ่ม ตัดสินใจวางแผนปฏิบัติ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผล ซึ่งทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนนั้นได้ตระหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของโครงการ หรือได้มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ ซึ่งจะได้มีการให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งกิจกรรมนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อตนเองและสังคม ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อพื้นฐาน โดยของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงานและองค์กร รวมทั้งขึ้นอยู่กับเวลาและยุคสมัยอีกด้วย

สมศักดิ์ ครองยุติ (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของพนักงาน หรือการมีส่วนร่วมของบุคคล หมายถึง ความพร้อมและโอกาสที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชน หรือ

ชุมชนยอมรับดีชอบ และกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และยังสามารถให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนคติต่างๆ เพิ่มเติมอีก 4 ความหมายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของบุคคล หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลหรือขบวนการของบุคคล ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นผู้ที่อยู่ในวงนอกระบบราชการ ได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่างๆ ตามสถานะสังคมที่เป็นอยู่

2. การมีส่วนร่วมของบุคคล คือการที่บุคคล หรือชุมชนมีการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการควบคุม การใช้ การกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม และการมีส่วนร่วมให้บุคคลได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปแบบของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

3. การมีส่วนร่วมของบุคคล คือกระบวนการให้บุคคล เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกันกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. การมีส่วนร่วมของบุคคล คือกระบวนการที่บุคคล กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาสซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงออกซึ่งวิธีแก้ไขปัญหา และลงมือปฏิบัติ โดยรับการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกให้น้อยที่สุด

กนกวรรณ มณฑิราช (2560) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ว่าการมีส่วนร่วมมีของประชาชน หมายถึงการที่ประชาชนได้เข้าไปร่วมรับรู้ในกระบวนการจัดการ ร่วมให้ข้อมูลความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมหรือการอนุญาตให้มีการดำเนินการที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตอนามัยและสิ่งแวดล้อม หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอันเกี่ยวกับตนเองหรือชุมชน ตลอดจนการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันรับผล และตลอดจนร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ไม่โปร่งใส

อดิชาติ ชนะสงคราม (2559) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย แต่หากได้รับผลการพัฒนาสำเร็จอย่างแท้จริงแล้วประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้ายไม่ว่าโครงการนั้นจะจำแนกเป็นกี่ขั้นตอนก็ตาม

Brückner, M., & Pappa, E. (2012) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในลักษณะการมีส่วนร่วมมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่หนึ่งการมีส่วนร่วมแบบกว้าง ๆ เป็นไปด้วยความสมัครใจโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจการดำเนินงาน การตรวจสอบ และการร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน ลักษณะที่สองจะเป็นลักษณะที่เจาะจงโดยมุ่งไปที่ความคิดริเริ่ม ความพยายามและความเป็นตัวของตัวเองในการดำเนินการควบคุมการใช้ทรัพยากรในด้านการแข่งขัน

Hart, R. A. (2013) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่ประชาชนในชนบทได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา และกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมในการแสดงออกในข้อคิดเห็นเสนอแนะ แก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือเสนอความคิดเกี่ยวกับโครงการพัฒนา และร่วมปฏิบัติโดยร่วมบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของ การสละแรงงาน เพื่อเป็นการพัฒนาหมู่บ้านและการร่วมติดตามผลของการพัฒนา บำรุงรักษาสาธารณประโยชน์ต่างๆ ในเขตพื้นที่อาศัย

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นหมายถึง การที่พนักงานได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งพนักงานได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางด้านการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาในที่นี้ผู้วิจัยฯ ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของการจัดการ ปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดการขยะ เช่น ร่วมในการพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาในการจัดการขยะ ร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการขยะ เมื่อร่วมดำเนินกิจกรรมแล้วพนักงานจะเข้าร่วมประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะ และชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท และหลังจากนั้นจะทำการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในบริษัท และนำมารวมตามวันเวลาที่กำหนด และปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอย โดยการร่วมกันไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า และเตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก

2.3.2 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

กนกวรรณ มณฑิราช (2560) พบว่าการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดก็ตาม เป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก เพราะว่าการมีส่วนร่วมนั้นมีคุณประโยชน์หลายประการ ซึ่งประโยชน์โดยทั่วไป อันได้แก่

1. การเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจเพื่อให้บุคลากรทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นต่างๆ จะช่วยให้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจนั้นมีความครบถ้วน ถูกต้องและรอบคอบมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้คุณภาพการของการตัดสินใจเกิดทางเลือกใหม่ที่ได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น

2. ช่วยลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับและบุคลากรทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น พร้อมทั้งได้รับทราบข้อมูลคำอธิบายต่าง ๆ ถึงประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับนั้น ก็จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการปฏิบัติงานได้ ซึ่งแน่นอนว่ากระบวนการมีส่วนร่วมบุคลากรทุกคนมีค่าใช้จ่ายและใช้ระยะเวลา เมื่อบุคลากรทุกคนยอมรับโครงการแล้วการปฏิบัติก็就会有ความรวดเร็วขึ้น

3. การสร้างฉันทามติ การสร้างฉันทามติในสถานการณ์ปัจจุบันนี้อาจเป็นเรื่องที่ยากอยู่พอสมควร ด้วยจากสังคมในปัจจุบันนี้กลายเป็นสังคมพหุลักษณะ ซึ่งกลไกที่จะช่วยให้ความแตกต่างได้มีการแลกเปลี่ยนกันก็คือ กลไกในการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน เพราะการมีส่วนร่วมของบุคลากรสามารถช่วยลดความขัดแย้ง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจได้

4. การร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ เพราะการมีส่วนร่วมเมื่อประสบความสำเร็จแล้วบุคลากรทุกคนก็จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5. ทำให้ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับบุคลากรทุกคน เพราะการมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เกิดความใกล้ชิดกับบุคลากรทุกคนในบริษัท ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

6. ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน การมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาแก่บุคลากรทุกคนเพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเป็นเวทีฝึกผู้นำของคนในชุมชน

7. ช่วยเสริมสร้างให้บุคลากรนั้นสนใจประเด็นสาธารณะมากยิ่งขึ้น โดยการมีส่วนร่วมทางด้านทุนสังคม ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่าประโยชน์ของการมีส่วนร่วมนั้นถือได้ว่าเป็นการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของพนักงานให้เข้ามามีส่วนร่วมต่อการแสดงออกทางความคิดเห็นได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นประโยชน์ช่วยทำให้พนักงานรู้สึกสนใจต่อประเด็นสาธารณะ ซึ่งประเด็นของบริษัทคือการให้พนักงานมีช่วยลดปัญหาการจัดการขยะภายในบริษัทได้

2.3.3 กระบวนการมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการเสนอรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะทั้งแนวคิดที่คล้ายกันและแตกต่างกันออกไป ดังนี้

นันทพร ชูจันทร์ (2553) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาไว้ด้วยกัน 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

อดิชาต ชนะสงคราม (2559) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม อาจจำแนกออกได้เป็น 3 ประการตามลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การที่ประชาชนนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง โดยการผ่านองค์กรที่จัดตั้งขึ้นของประชาชน ยกตัวอย่างเช่น การรวมกลุ่มลคปัญหาขยะของบริษัท

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วม โดยทางอ้อม ที่ผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน ยกตัวอย่างเช่น กรรมการของกลุ่มต่างๆ กรรมการหมู่บ้าน

3. การที่ประชาชนนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานที่ได้เชิญชวนประชาชนให้มีโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา

ภัทรวิทย์ ปรงเรณู (2557) ได้มีการแบ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจเลือกแนวทางและการแก้ไขปัญหา ในปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล สมศักดิ์ ครองยุติ (2557) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้หลายรูปแบบดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยการพิจารณาในกิจกรรม ยกตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการขยะ การเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยการพิจารณาระดับการบริหาร การมีส่วนร่วมในประเด็นนี้ จะมีการมีส่วนร่วมอยู่ 3 ระดับ คือ ในระดับแนวราบเป็นการมีส่วนร่วมโดยไม่จริงจัง การมีส่วนร่วมในแนวตั้งเป็นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีอำนาจมากกว่าหรือผู้ที่มีผลประโยชน์ที่มากกว่า และอีกประการคือการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกันทั้งในแนวตั้งและแนวราบ

3. การมีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าไปควบคุมและการมีอำนาจ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่ม คือ

3.1 กุศลโลบายที่เป็นการเข้ามาเพียงเพื่อประชาสัมพันธ์ตนเอง ซึ่งไม่ได้มีการมุ่งหวังการมีส่วนร่วม

3.2 การรักษา คลายกับกุศลโลบายแต่เพียงแต่เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกคนนั้นได้อยู่ร่วมกันและมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการ

3.3 การบอกกล่าว เป็นการที่ผู้นำให้ผู้นำเข้ามามีส่วนร่วมเพียงแต่เล็กน้อยเท่านั้น

3.4 การให้คำปรึกษา คือการที่ผู้นำได้ให้ผู้ตามคอยพิจารณาถึงข้อคิดเห็น แต่มิได้บังคับให้ผู้นำต้องกระทำตามถึงการมีส่วนร่วมของผู้ตาม

3.5 การปล่อยมือ มีลักษณะเหมือนกันกับการเห็นอกเห็นใจ คล้ายตามแต่มิได้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติตาม

3.6 การเป็นหุ้นส่วน คือการมีส่วนร่วมในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันตัดสินใจกันมากขึ้น

3.7 การมอบอำนาจ คือการที่ผู้นำได้มีการมอบอำนาจให้ผู้ตามปฏิบัติแทนซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้ผู้ตามนั้นมีบทบาทในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

3.8 อำนาจและการควบคุมนั้นได้อยู่ในมือของผู้ตาม คือเป็นการที่ให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถกำหนดบทบาทได้อย่างแท้จริง

นันทพร ชูจันทร์ (2553) ได้กำหนดถึงกระบวนการการมีส่วนร่วมนั้นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้จนครบวงจร สามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบไปด้วยด้วยการรับรู้ การร่วมวางแผนในกิจกรรม และการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ หรือโครงการต่างๆ และการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมต่อการจัดสรรประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมต่อการจัดสรรประโยชน์หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามการประเมินผลอันเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลของกิจกรรมต่างๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ซึ่งประชาชนนั้นจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมต่างๆ ด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

สรุปได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมนั้นคือ พนักงานจะต้องมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันแก้ไขปัญหา ตามกิจกรรมการพัฒนาที่ได้จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้เพิ่มความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาได้ด้วยตนเอง โดยอ้างอิงการมีส่วนร่วมของชุมชน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในบทความและวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังตาราง 2.3

ตารางที่ 2.3 แสดงตัวแปรการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ชื่อผู้ศึกษา	การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ			
	การค้นหา ปัญหา สาเหตุของ ปัญหา	การมีส่วนร่วม ในการ วางแผนการ ดำเนิน กิจกรรม	การมี ส่วนร่วม ในการ ลงทุน ปฏิบัติ	การมีส่วนร่วม ในการติดตาม ประเมินผล
นันทพร ชูจันทร์ (2553)	/	/	/	/
สุวิทย์ วรรณศรี (2553)	/		/	
วาสนี กิ่งแก้ว (2553)	/		/	/
ธิดา รัตนาสีทธิ์ (2554)	/	/	/	
รัตนาวรรณ ตอบไชสง (2556)	/	/	/	/
เสาวรส เนินริมหนอง (2555)	/		/	/
วันวิสา เขือกเย็น (2555)	/	/	/	/
ชมล สกุดอินทร์ (2555)	/	/	/	/
พันธุ์พงษ์ คงเดชอดิศักดิ์ (2557)	/	/	/	/
สมศักดิ์ ครองยุติ (2557)	/	/	/	/
กนกวรรณ มณฑิราช (2560)	/	/	/	/
อดิชาติ ชนะสงคราม (2559)		/	/	/
Brückner, M., & Pappa, E. (2012)		/	/	/
Hart, R. A. (2013)	/	/	/	/
กนกวรรณ มณฑิราช (2560)	/	/	/	/
นันทพร ชูจันทร์ (2553)	/	/	/	/
อดิชาติ ชนะสงคราม (2559)	/	/	/	
ภัทรวิทย์ ปรงเรณู (2557)	/	/	/	/
สมศักดิ์ ครองยุติ (2557)	/	/	/	
ผู้วิจัย	/	/	/	/

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหุณาภรณ์ ชัยวีรกุล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วม การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี การศึกษาจะเน้นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิ์ ในการเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลเมืองขลุง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 381 คน และเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง แบบสองขั้นตอน นอกจากนี้จะ ใช้การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมเสริมผลการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อค้นพบจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขลุง มีส่วนร่วมปานกลาง ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายประเด็นพบว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็นกิจกรรม 2 กลุ่ม คือ การมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ร่วมในการดำเนินการ และร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็น การมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ได้แก่ ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอย อิทธิพลของผู้นำ อุดมการณ์ของชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน

ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน 303 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test และใช้สถิติ One-way ANOVA หากพบว่ามี ความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least significant difference test) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากประชาชนให้

ความสำคัญในการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อยผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในตำบลต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

จรรยา ปานพรม (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน : เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในเขตเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนและเสนอมาตรการการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลคลองจิกอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 368 ราย โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควต้าเป็นสัดส่วนแล้วทำการสุ่มแบบบังเอิญ ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสาธารณสุข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test F-test และ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่ง เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-34 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 35-44 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่ามากที่สุด นอกจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท และระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่าประชาชนที่มีเพศอายุ การศึกษาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนารายณ์ 2) ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลนารายณ์ และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี วิธีการศึกษา คือ

1) ใช้แบบสอบถามกับประชาชนของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์ จำนวน 380 คน และ 2) ใช้แบบสัมภาษณ์กับเจ้าหน้าที่และผู้นำชุมชน จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะกับการจัดการขยะในครัวเรือน โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรีมีส่วนประกอบคือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

พิศิพร ทศนา และโชติ บดีรัฐ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก ลักษณะงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าร้อยละ วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐานโดยใช้การทดสอบ (t – test) ค่าสถิติทดสอบ (F – test) ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และในส่วนของรายข้อในแต่ละด้าน ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก จำแนกคุณลักษณะของประชากร พบว่าประชาชนที่มีเพศอายุ อาชีพ และระยะเวลาในการอยู่อาศัย อยู่ในชุมชนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกแตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก สามารถสรุปได้ว่า เทศบาลนครพิษณุโลก ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในทุกๆ กิจกรรมอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็ตั้งแต่กระบวนการร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมทำกิจกรรม โครงการร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ควรมีการนำผลการวิจัยเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ หน่วยงานดังกล่าวเห็นถึงความสำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อที่จะพัฒนาให้ประชาชนและ หน่วยงานราชการในทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ควรมีการวิจัยถึงกระบวนการของการมี ส่วนร่วมของประชาชนว่ากระบวนการแต่ละกระบวนการมีความสำคัญอย่างไร เพื่อเป็นการ ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนให้ เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

มะลิวัลย์ สีหะวงษ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวัง โป่งจังหวัดเพชรบูรณ์ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ ตำบลท้าย ดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จำนวน 309 คน ใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน รูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า t-test , F-test (one way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดย ภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากและผล การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ มีส่วนร่วมต่อการจัดการ ขยะมูลฝอย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น รายได้และระยะเวลาที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

กริ่งแก้ว เลานุญเสถียร (2557) ได้ศึกษาวิจัย ทักษะคติและพฤติกรรมของประชาชน ในชุมชนแออัดคลองเตยที่มีต่อขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้คนในชุมชนแออัด

ที่ศึกษาส่วนมากมีทัศนคติเชิงไม่เห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อมในชุมชน ที่อยู่อาศัย มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีทัศนคติเชิงให้ความสำคัญของเรื่องดังกล่าว และพบว่าผู้คน ในชุมชนแออัดที่มีทัศนคติต่อขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องคั้นที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องคั้น เช่น กล่องนมและขวดนม กระป๋องน้ำอัดลม ขวดน้ำคั้น เป็นต้น ยังคงถูกทิ้งอยู่ทั่วไปในบริเวณชุมชน ทำให้สภาพชุมชนเกิดความไม่น่าดูและสกปรก ส่วนพฤติกรรมการนำขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องคั้นกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ปรากฏมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งผลจากการศึกษา ชี้ให้เห็นว่าผู้คนในชุมชนแออัดคลองเตยไม่เห็นความสำคัญต่อการรักษาความสะอาดของชุมชนในเรื่องขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องคั้น

ปัทมา พวงขุนทด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราช 2) ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราช 3) เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราชจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราชจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราช 6) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราชประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงาน โรงพยาบาลศิริราชที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อจำนวน 262 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติร้อยละ (%) สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติวิเคราะห์ค่าที (t-test) สถิติความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One - Way ANOVA) และการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Simple Correlation) ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะติดเชื้อ โรคโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน การปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ประชากรที่ศึกษาที่มีเพศ การได้รับอุบัติเหตุจากงานและการได้อบรมเกี่ยวกับขยะติดเชื้อต่างกัน มีความรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชากรที่ศึกษาที่อยู่ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อแตกต่างกัน ประชากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ การได้รับอุบัติเหตุจากงาน การได้อบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อไม่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อ

เชื่อ พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวก ประชากรที่ศึกษารู้สึกว่าการสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเองก่อให้เกิดความยุ่งยากขณะจัดเก็บขยะติดเชื้อส่วนถึงขยะติดเชื้อมีไม่เพียงพอ ขนาดเล็ก และชำรุด

เจนภพ อานัน (2556) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะภายในครัวเรือน เพื่อจัดทำโครงการ "ขยะกินได้" กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกำจัดขยะภายในครัวเรือน ของชุมชนในพื้นที่บ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนในพื้นที่บ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบล เชียงม่วน 4) เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดทำโครงการ "ขยะกินได้" ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนบ้าน กลาง หมู่ที่ 9 ตำบล เชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา จำนวน 125 คน เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลจากการศึกษาได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการกำจัดขยะภายในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการกำจัดขยะที่ถูกต้อง และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลเชียงม่วน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะภายในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง จิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก

สรารุณี โพธิ์ศรี (2562) ได้ทำการศึกษา ความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี 2) เปรียบเทียบความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของนักศึกษาและบุคลากร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย การวิจัยนี้เป็นการ วิจัยเชิงสำรวจ ประชากร เป็นนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 13,877 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 390 คน สุ่มตัวอย่าง แบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.60-0.70 2) แบบสอบถามความตระหนัก ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 3) แบบสอบถามพฤติกรรม ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.19 ความตระหนัก ต่อการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาที่สังกัดคณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบุคลากรที่มีสถานภาพและสังกัดหน่วยงานที่ต่างกันมีพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ นักศึกษามีความ สัมพันธ์กัน ในเชิงบวกทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน พฤติกรรมในการจัดการ ขยะมูลฝอยของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความรู้และความตระหนักในเชิง บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แต่ความรู้กับความตระหนัก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

Matsuda, Yano, Hirai, & Sakai (2012) ได้ทำการศึกษา กิจกรรมการจัดการขยะใน คริวเรือนและกิจกรรมลดขยะในเมืองเกียวโตประเทศญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม การรวบรวมเศษอาหารที่แยกจากแหล่งที่มาเพื่อลดปริมาณขยะในครัวเรือนในหลายเมืองรวมถึงเมือง เกียวโตประเทศญี่ปุ่นรวมถึงการป้องกันการสูญเสียอาหารที่กินได้การระบายความชื้นและการทำ ปุ๋ยหมักที่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า การรวบรวมแยกขยะต่างหากที่นำไปสู่การลดการปล่อย GHG ที่ สำคัญ การค้นพบนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาในอนาคตที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนากลยุทธ์สำหรับการ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อไป

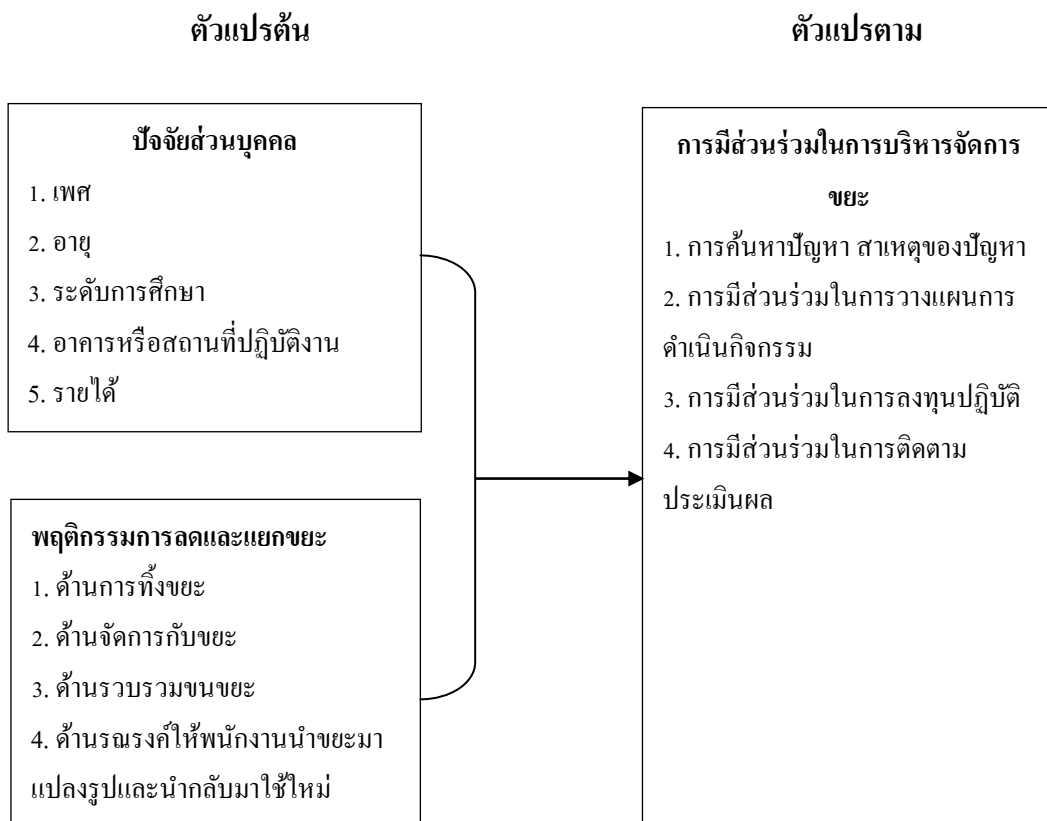
Dhokhikah, Trihadiningrum, & Sunaryo (2015) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วม ของชุมชนในการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่สุราบายาประเทศอินโดนีเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุราบายา ตะวันออก300 ครัวเรือน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่าอัตราการลด ขยะเฉลี่ยในสุราบายาตะวันออกอยู่ที่ 0.33 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โดยสามารถลดเศษอาหาร (64.19%) รองลงมาคือพลาสติก (10.79%) กระดาษ (9.24%) และผ้าอ้อมสำเร็จรูป (6.97%) ปัจจัยที่ ส่งผลให้ลดขยะมูลฝอยได้เกิดจากปัจจัยสนับสนุนในการคัดแยกการรีไซเคิลและการทำปุ๋ยหมัก

จากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทความและวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดัง

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ผู้ศึกษา	ปัจจัยส่วนบุคคล					พฤติกรรมกรดและแยกขยะ			การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ			
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาคาร/สถานที่	รายได้	ด้านการทิ้งขยะ	ด้านจัดการกับขยะ	ด้านรวบรวมขยะ	ด้านแรงจูงใจให้พนักงานนำขยะมาแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่	ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทฤษฎีปฏิบัติ	ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล
Matsuda, Yano, Hirai, & Sakai (2012)						/	/	/	/			
Dhokhikah, Trihadiningrum, & Sunaryo (2015)	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/
ผู้วิจัย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี อีกทั้งผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยมีตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอรายงานในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 1,175 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือพนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ จำนวน 298 คน ซึ่งได้มาโดยการใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (เรณู พงษ์เรืองพันธ์, 2559 หน้า 72) โดย

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนการสุ่มตัวอย่าง (ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ $e = 0.05$) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1+N(e)^2} \\ &= \frac{1,175}{1+1,175(0.05)^2} \\ &= 298.41 \end{aligned}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 298 คน

ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ (Sampling) ซึ่งแบ่งสัดส่วน กลุ่มตัวอย่างตามขนาดสถานประกอบการ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการแบ่งสัดส่วนของจำนวนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง

ฝ่าย	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อาคาร 25	80	20
2. อาคาร 33	332	84
3. อาคาร 42	476	121
4. อาคาร 43	144	37
5. อาคาร 45	89	23
6. อาคาร 61	54	14
รวม	1,175	298

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาคารสถานที่ปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการลดและแยกขยะ ได้แก่ ด้านการทิ้งขยะ ด้านจัดการกับขยะ ด้านรวบรวมขยะ ด้านกระบวนการขนย้ายขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการจัดการขยะในขั้นตอนสุดท้าย แบบ rating scale 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ใช้การประเมินคำตอบเป็น 5 ระดับ (rating scale) อ้างถึงใน พิชิตฤทธิ์ จรุง (2556) คือ

มีการปฏิบัติมากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก 5 คะแนน
มีการปฏิบัติมาก	ให้ค่าน้ำหนัก 4 คะแนน
มีการปฏิบัติปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนัก 3 คะแนน
มีการปฏิบัติน้อย	ให้ค่าน้ำหนัก 2 คะแนน
มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนของตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมกรดและแยกขยะ จะขึ้นกับระดับการปฏิบัติลดและแยกขยะของพนักงาน โดยถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรอัตราภาคั่น

$$\frac{5-1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	มีการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	มีการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	มีการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ได้แก่ การค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แบบ rating scale 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 3 ใช้การประเมินคำตอบเป็น 5 ระดับ (ratingscale) อ้างอิงใน พิชิตฤทธิ์ จรุง (2556) คือ

มีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก 5 คะแนน
มีส่วนร่วมมาก	ให้ค่าน้ำหนัก 4 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนัก 3 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	ให้ค่าน้ำหนัก 2 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนของตัวแปรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ จะขึ้นกับความคิดเห็นของพนักงาน แปลผล โดยถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรอัตราภาคั่น

$$\frac{5-1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์ จากการนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try-out) กับ พนักงานที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ภาพรวมเท่ากับ 0.925 โดยส่วนของพฤติกรรมการลดและแยกขยะ เท่ากับ 0.869 และ ส่วนของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ เท่ากับ 0.956 ซึ่งมากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเลือกวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) คือพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ เมื่อผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามครบตามจำนวนพร้อมตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยพฤติกรรมกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) โดยทำการวิเคราะห์และอธิบายการใช้สถิติ ดังนี้

1. เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จะทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมกรรมการลดและแยกขยะ และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

2.1 ใช้สถิติ Independent – Semple t-test เพื่อทดสอบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ จำแนกตามเพศ

2.2 ใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) สำหรับตัวแปรที่แบ่งกลุ่มได้มากกว่า 2 กลุ่ม เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและใช้Post –Hoc test (LSD) เพื่อทดสอบรายคู่

2.3 ใช้สถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regession) โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระแบบปกติ(enter) เพื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลดและแยกขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการลดและแยกขยะ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์พฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

Mean	แทน ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Std. Deviation	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน ค่าทดสอบความแปรปรวน (F – Distribution)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจงแบบ t - test
Sum of Square	แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
Mean Square	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	แทน ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
Sig.	แทน ค่าทดสอบความมีนัยสำคัญ

Y	แทน การมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ
X ₁	แทน พฤติกรรมด้านการทิ้งขยะ
X ₂	แทน พฤติกรรมด้านการจัดการกับขยะ
X ₃	แทน พฤติกรรมด้านรวบรวมขนขยะ
X ₄	แทน พฤติกรรมด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่
ε	แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

(n=298)		
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	156	52.3
หญิง	142	47.7
รวม	298	100.0
2. อายุ		
18 –25 ปี	40	13.4
26-32 ปี	111	37.2
33-50 ปี	122	40.9
51-60 ปี	25	8.4
รวม	298	100.0
3. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	63	21.1
อนุปริญญา/ปวส.	70	23.5
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	165	55.4
รวม	298	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n=298)		
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4. อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน		
อาคารที่ 25	20	6.7
อาคารที่ 33	84	28.2
อาคารที่ 42	121	40.6
อาคารที่ 43	37	12.4
อาคารที่ 45	23	7.7
อาคารที่ 61	13	4.4
รวม	298	100.0
5. รายได้		
10,000-20,000 บาท	199	66.8
20,001-30,000 บาท	78	26.2
30,001-40,000 บาท	13	4.4
40,001 บาทขึ้นไป	8	2.7
รวม	298	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ที่เป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ มีจำนวน 298 ตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน และรายได้ ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และเพศหญิง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 33-50 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมา 26-32 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 และ 18-25 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 รองลงมา อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1

อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานคือ อาคารที่ 42 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมา อาคารที่ 33 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 และอาคารที่ 43 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมา 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการลดและแยกขยะ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะภาพรวม

(n=298)

พฤติกรรมลดและแยกขยะภาพรวม	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. ด้านการทิ้งขยะ	4.00	0.86	มาก
2. ด้านจัดการกับขยะ	3.79	0.94	มาก
3. ด้านรวบรวมขนขยะ	3.52	1.19	มาก
4. ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่	3.52	1.19	มาก
รวม	3.71	1.05	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ด้านการทิ้งขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา ด้านจัดการกับขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และด้านรวบรวมขนขยะ และด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านการทิ้งขยะ

(n=298)

ด้านการทิ้งขยะ	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. ได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ	4.22	0.72	มากที่สุด
2. แยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้	4.14	0.74	มาก
3. หน่วยงานมีการแยกขยะที่เป็นขยะเน่าเสียง่ายไปทำปุ๋ยอินทรีย์	3.64	1.11	มาก
รวม	4.00	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านการทิ้งขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า ได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมาแยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และหน่วยงานมีการแยกขยะ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านจัดการกับขยะ

(n=298)

ด้านจัดการกับขยะ	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. ก่อนทิ้งขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง จะเทน้ำหรืออาหารออกจากบรรจุภัณฑ์	4.23	0.75	มากที่สุด
2. ทำความสะอาดขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง ก่อนแยกทิ้งเพื่อง่ายในการจัดการ	3.52	1.05	มาก
3. ลดปริมาณการใช้ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย วัตถุไวไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้อยที่สุด	3.63	1.01	มาก
รวม	3.79	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านจัดการกับขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ก่อนทิ้งขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง จะเทน้ำหรืออาหารออกจากบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมา ลดปริมาณการใช้ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย วัสดุไวไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และทำความสะอาดขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง ก่อนแยกทิ้งเพื่อง่ายในการจัดการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ

(n=298)			
ด้านรวบรวมขนขยะ	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. นำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่ในถังขยะสีเขียว	3.50	1.22	มาก
2. นำแก้ว กระจาดพลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง	3.52	1.15	มาก
3. นำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ในถังขยะถังสีเทาฟ้าสีส้ม	3.53	1.19	มาก
รวม	3.52	1.19	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า นำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ในถังขยะถังสีเทาฟ้าสีส้ม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 รองลงมา นำแก้ว กระจาดพลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และนำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่ในถังขยะสีเขียว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยก
ขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่

(n=298)

ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. ตระหนักถึงปัญหาขยะภายในบริษัท และมีแนวทางว่าควรนำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ กลับมาใช้ใหม่	3.99	0.77	มาก
2. มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ใช้ขวดแก้ว เพื่อนำบรรจุภัณฑ์นั้นกลับมาใช้ใหม่	3.80	0.85	มาก
3. ได้มีการเข้าอบรมความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะ และนำมาใช้ได้จริง	3.62	0.95	มาก
รวม	3.80	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ตระหนักถึงปัญหาขยะภายในบริษัท และมีแนวทางว่าควรนำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ กลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมา มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ใช้ขวดแก้ว เพื่อนำบรรจุภัณฑ์นั้นกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และได้มีการเข้าอบรมความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะ และนำมาใช้ได้จริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการขยะภาพรวม

(n=298)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	3.32	1.00	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	3.79	0.95	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	3.29	1.08	ปานกลาง
รวม	3.47	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 รองลงมา ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา

(n=298)

ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัด ความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนร่วมใน กระบวนการตัดสินใจในการจัดการขยะ	3.42	0.96	มาก
2. มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการขยะ	3.41	1.01	มาก
3. มีส่วนร่วมในการลำดับความสำคัญของปัญหา มากกว่า หนึ่งอย่าง นำเสนอและรวบรวมวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีความ หลากหลาย	3.31	1.01	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในงบประมาณและ ทรัพยากรที่ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุน โครงการจัดการขยะ	3.22	1.04	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการ หารือวิจัยร่วมที่ทำให้ปัญหาขยะใน บริษัทยังคงมีอยู่	3.23	1.00	ปานกลาง
รวม	3.32	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รองลงมา มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และมีส่วนร่วมในการลำดับ

ความสำคัญของปัญหา มากกว่า หนึ่งอย่าง นำเสนอและรวบรวมวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม

(n=298)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางในการจัดการขยะ	3.21	1.05	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหามลพิษ	3.34	1.04	ปานกลาง
3. เข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท	3.24	1.08	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการนำเสนอ แนวทางรณรงค์ จัดการขยะ โดยการจัดทำกิจกรรมกำจัดขยะในบริษัท	3.14	1.08	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการนำอุปกรณ์มาใช้ในบริษัท เช่น นำถังขยะที่แยก ส่วนของขยะ ที่สามารถใช้ในการกำจัดขยะในบริษัทได้	3.33	1.08	ปานกลาง
รวม	3.26	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหามลพิษ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 รองลงมา มีส่วนร่วมในการนำอุปกรณ์มาใช้ในบริษัท เช่น นำถังขยะที่แยก ส่วนของขยะ ที่สามารถใช้ในการกำจัดขยะในบริษัทได้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ

(n=298)

ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. เตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก	4.08	0.83	มาก
2. ไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า	3.99	0.92	มาก
3. ได้ทำการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอยของบริษัท	3.84	0.92	มาก
4. มีการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในบริษัท และนำมารวมตามวันเวลาที่กำหนด	3.56	1.05	มาก
5. มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครที่ช่วยกันจัดเก็บขยะแยกประเภท เพื่อความสะดวกในการกำจัด	3.46	1.02	มาก
รวม	3.79	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมา ไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และได้ทำการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอยของบริษัท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

(n=298)

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	Mean	Std. Deviation	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์และช่วยปรับปรุงมาตรฐานการลดปริมาณขยะ	3.37	1.03	ปานกลาง
2. มีส่วนในการติดตามผลจากการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยภายในบริษัท	3.26	1.07	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะ	3.23	1.14	ปานกลาง
รวม	3.29	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์และช่วยปรับปรุงมาตรฐานการลดปริมาณขยะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 รองลงมา มีส่วนในการติดตามผลจากการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยภายในบริษัท อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 298 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาการ/สถานที่ปฏิบัติงาน และรายได้ ในส่วนของการจำแนกตามเพศ ใช้สถิติ Independent Sample t-test และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาการ/สถานที่ปฏิบัติงาน และรายได้ ใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) และใช้ Post – Hoc test (LSD) เพื่อทดสอบรายคู่ โยแสดงดังตารางดังนี้

4.1.1 เพศและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ Independent Sample t-test พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.892 0.989 0.165 และ 0.657 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

(n=298)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	เพศ	Mean	Std. Deviation	t	Sig.
1. ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	ชาย	3.33	0.916	.136	.892
	หญิง	3.31	0.907		
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน	ชาย	3.26	0.924	.013	.989
	หญิง	3.25	0.971		
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	ชาย	3.74	0.654	-1.390	.165
	หญิง	3.84	0.629		
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	ชาย	3.26	0.993	-.455	.657
	หญิง	3.31	1.012		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.2 อายุและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบช่วงอายุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) ในการทดสอบ

พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.032 และ 0.027 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการ ดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.152 และ 0.567 ตามลำดับ ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการขยะที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน และ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ แสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามอายุ

(n=298)						
การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการขยะ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	Sig.
1. ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	7.234	3	2.411	2.966	.032*
	ภายในกลุ่ม	239.000	294	.813		
	รวม	246.235	297			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.721	3	1.574	1.775	.152
	ภายในกลุ่ม	260.634	294	.887		
	รวม	265.355	297			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ลงทุนปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.842	3	.281	.677	.567
	ภายในกลุ่ม	121.973	294	.415		
	รวม	122.815	297			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	9.119	3	3.040	3.099	.027*
	ภายในกลุ่ม	288.365	294	.981		
	รวม	297.484	297			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ พบว่าพนักงานที่มีอายุแตกต่างกันให้ความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ซึ่งมีค่า Sig. 0.032* พบว่าพนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งมีค่า Sig. 0.027* พบว่าพนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อทดสอบรายคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี และอายุ 33-50 ปี จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.047 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอายุ 33-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 แสดงดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา

(n=298)					
อายุ	\bar{X}	18-25 ปี	26-32 ปี	33-50 ปี	51-60 ปี
		3.65	3.37	3.21	3.09
18-25 ปี	3.65	-	.275 (.434)	.431* (.047)	.557 (.121)
26-32 ปี	3.37		-	.156 (.627)	.281 (.576)
33-50 ปี	3.21			-	.125 (.940)
51-60 ปี	3.09				-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี และอายุ 33-50 ปี จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.042 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอายุ 18-25 ปี มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอายุ 33-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 แสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

อายุ	\bar{X}	(n=298)			
		18-25 ปี	26-32 ปี	33-50 ปี	51-60 ปี
		3.63	3.37	3.16	3.03
18-25 ปี	3.63	-	.255 (.582)	.469* (.042)	.598 (.134)
26-32 ปี	3.37		-	.213 (.441)	.342 (.487)
33-50 ปี	3.16			-	.129 (.950)
51-60 ปี	3.03				-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

4.4.3 ระดับการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผลการศึกษการเปรียบเทียบช่วงระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) ในการทดสอบ

พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.020 0.030 และ 0.036 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.064 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม แสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

(n=298)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	Sig.
1. ด้านการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	6.438	2	3.219	3.960	.020*
	ภายในกลุ่ม	239.797	295	.813		
	รวม	246.235	297			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.215	2	3.107	3.537	.030*
	ภายในกลุ่ม	259.140	295	.878		
	รวม	265.355	297			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2.269	2	1.135	2.777	.064
	ภายในกลุ่ม	120.546	295	.409		
	รวม	122.815	297			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	6.655	2	3.327	3.375	.036*
	ภายในกลุ่ม	290.830	295	.986		
	รวม	297.484	297			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ พบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันให้ความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ซึ่งมีค่า Sig. 0.020* พบว่าพนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งมีค่า Sig. 0.030* พบว่าพนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งมีค่า Sig. 0.036* พบว่าพนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อทดสอบรายคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.023 หมายความว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.35 แสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา

(n=298)

ระดับการศึกษา	\bar{X}	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
		3.26	3.58	3.23
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	3.26	-	.319 (.127)	.035 (.965)
อนุปริญญา/ปวส.	3.58		-	.354* (.023)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.23			-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.043 หมายความว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.32 แสดงดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม

(n=298)

ระดับการศึกษา	\bar{X}	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		3.14	3.51	3.19
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	3.14	-	.371 (.076)	.046 (.946)
อนุปริญญา/ปวส.	3.51		-	.325* (.043)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.19			-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.048 หมายความว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 แสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล

(n=298)				
ระดับการศึกษา	\bar{X}	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		3.20	3.58	3.21
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	3.20	-	.356 (.120)	.005 (.999)
อนุปริญญา/ปวส.	3.58		-	.351* (.048)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.21			-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

4.4.4 อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผลการศึกษการเปรียบเทียบช่วงอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) ในการทดสอบ

พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 0.000 และ 0.002 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.057 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่า อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน แสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน

(n=298)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	Sig.
1. ด้านการค้นหาค้นหาสาเหตุของปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	30.078	5	6.016	8.126	.000*
	ภายในกลุ่ม	216.157	292	.740		
	รวม	246.235	297			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	20.674	5	4.135	4.934	.000*
	ภายในกลุ่ม	244.681	292	.838		
	รวม	265.355	297			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4.602	5	.920	2.274	.057
	ภายในกลุ่ม	118.213	292	.405		
	รวม	122.815	297			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	18.972	5	3.794	3.978	.002*
	ภายในกลุ่ม	278.513	292	.954		
	รวม	297.484	297			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ พบว่าพนักงานที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันให้ความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในด้านการค้นหาค้นหาสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีค่า Sig. 0.000* พบว่าพนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งมีค่า Sig. 0.000* พบว่าพนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งมีค่า Sig. 0.002* พบว่าพนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 ให้ความเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อทดสอบรายคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาค้นหาสาเหตุของปัญหา 3 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 25 และอาคาร/

สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.009 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 25 มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.04 พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 42 และอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.001 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 42 มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 และอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.001 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.08 แสดงดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการค้นหาคำปัญหา สาเหตุของปัญหา

(n=298)

อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน	\bar{X}	อาคารที่ 25	อาคารที่ 33	อาคารที่ 42	อาคารที่ 43	อาคารที่ 45	อาคารที่ 61
		3.62	3.12	3.50	3.66	2.58	2.75
อาคารที่ 25	3.62	-	.498 (.369)	.117 (.997)	.039 (1.000)	1.037* (.009)	.866 (.161)
อาคารที่ 33	3.12		-	.381 (.087)	.538 (.077)	.538 (.218)	.367 (.841)
อาคารที่ 42	3.50			-	.156 (.967)	.919* (.001)	.748 (.117)
อาคารที่ 43	3.66				-	1.076* (.001)	.905 (.062)
อาคารที่ 45	2.58					-	.171 (.997)
อาคารที่ 61	2.75						-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 และอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.019 หมายความว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 แสดงดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน

		(n=298)					
อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน	\bar{X}	อาคารที่ 25	อาคารที่ 33	อาคารที่ 42	อาคารที่ 43	อาคารที่ 45	อาคารที่ 61
		3.45	3.08	3.39	3.62	2.71	2.74
อาคารที่ 25	3.45	-	.369 (.757)	.056 (1.000)	.166 (.994)	.736 (.229)	.711 (.448)
อาคารที่ 33	3.08		-	.312 (.331)	.535 (.122)	.367 (.713)	.342 (.904)
อาคารที่ 42	3.39			-	.222 (.891)	.680 (.061)	.654 (.308)
อาคารที่ 43	3.62				-	.903* (.019)	.877 (.119)
อาคารที่ 45	2.71					-	.025 (1.000)
อาคารที่ 61	2.74						-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

พนักงานมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 1 คู่ ได้แก่ พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 43 และอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน อาคารที่ 45 จากการวิเคราะห์พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.026 หมายความว่า

พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่อาคารที่ 43 มีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ สูงกว่า พนักงาน ที่มีอาคาร/สถานที่อาคารที่ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลต่าง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 แสดงดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบรายคู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

		(n=298)					
อาคาร/สถานที่ ปฏิบัติงาน	\bar{X}	อาคารที่	อาคารที่	อาคารที่	อาคารที่	อาคารที่	อาคารที่
		25	33	42	43	45	61
		3.45	3.08	3.39	3.62	2.71	2.74
อาคารที่ 25	3.45	-	.192 (.987)	.140 (.996)	.419 (.792)	.515 (.703)	.257 (.990)
อาคารที่ 33	3.08		-	.332 (.333)	.611 (.077)	.323 (.852)	.065 (1.000)
อาคารที่ 42	3.39			-	.278 (.805)	.656 (.124)	.398 (.855)
อาคารที่ 43	3.62				-	.934* (.026)	.677 (.465)
อาคารที่ 45	2.71					-	.257 (.989)
อาคารที่ 61	2.74						-

*มีนัยความสำคัญที่ระดับ 0.05

4.4.5 รายได้และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

ผลการศึกษการเปรียบเทียบช่วงรายได้ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยใช้สถิติ One Way ANOVA (F-test) ในการทดสอบ

พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่า Sig. เท่ากับ 0.136 0.477 0.051 และ

0.382 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่า รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้

(n=298)						
การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	Sig.
1. ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	4.596	3	1.532	1.864	.136
	ภายในกลุ่ม	241.638	294	.822		
	รวม	246.235	297			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนการดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.236	3	.745	.833	.477
	ภายในกลุ่ม	263.119	294	.895		
	รวม	265.355	297			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ลงทุนปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4.008	3	1.336	3.306	.051
	ภายในกลุ่ม	118.807	294	.404		
	รวม	122.815	297			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.079	3	1.026	1.025	.382
	ภายในกลุ่ม	294.406	294	1.001		
	รวม	297.484	297			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์พฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการทิ้งขยะ ด้านจัดการกับขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ และด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) และตัวแปร

อิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และจากการทดสอบด้วย Multicollinearity พบว่า ค่า VIF ของตัวแปรมีค่าระหว่าง 1.318 – 1.553 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 และค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าระหว่าง 0.644 – 0.759 ซึ่งไม่เข้าใกล้ 0 สรุปได้ว่าตัวแปรทุกตัวแปรทุกตัวมีความอิสระต่อกัน แสดงดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
Y	1	.475	.531	.598	.678
X ₁		1	.481	.328	.476
X ₂			1	.406	.483
X ₃				1	.430
X ₄					1
Mean	3.425	4.001	3.791	3.516	3.803
SD	0.777	0.646	0.696	1.021	0.714
VIF	-	1.456	1.529	1.318	1.553
Tolerance	-	0.687	0.654	0.759	0.644

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อตัวแปรทุกตัวมีความอิสระต่อกัน จึงสามารถนำตัวแปรทุกตัวมาทำการวิเคราะห์หาความถดถอยเชิงพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยมีสมการดังนี้

$$\text{สมการ : } Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \varepsilon$$

โดย Y = การมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ

X₁ = พฤติกรรมด้านการทิ้งขยะ

X₂ = พฤติกรรมด้านจัดการกับขยะ

X₃ = พฤติกรรมด้านรวบรวมขนขยะ

X₄ = พฤติกรรมด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่

ε = ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ในการทดสอบพฤติกรรมการลดและแยกขยะ ที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ โดยมีตัวแปรอิสระ ดังนี้ ด้านการทิ้งขยะ (X_1) ด้านจัดการกับขยะ (X_2) ด้านรวบรวมขนขยะ (X_3) ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ (X_4) ผลการทดสอบพบว่า มีค่า Sig (F-value) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า พฤติกรรมการลดและแยกขยะ อย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ โดยมีค่า Adj. R Square เท่ากับ 0.600 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรทั้ง 4 ปัจจัยมีผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ ได้ร้อยละ 60

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทั้ง 4 พฤติกรรมการลดและแยกขยะ มีค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ด้านการทิ้งขยะ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.029 ด้านจัดการกับขยะ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ด้านรวบรวมขนขยะ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 แสดงว่าสามารถสมการการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Y = -.281 + .097X_1 + .149X_2 + .325X_3 + .420X_4 + \varepsilon$$

จากสมการอธิบายได้ว่า พฤติกรรม ด้านการทิ้งขยะ ด้านจัดการกับขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ และด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ มีส่งผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ แสดงดังตารางที่ 4.24

พฤติกรรม ด้านการทิ้งขยะ มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.097 ดังนั้นถ้า ด้านการทิ้งขยะ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ เพิ่มขึ้น 0.097 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่นในสมการคงที่

พฤติกรรม ด้านจัดการกับขยะ มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.149 ดังนั้นถ้า ด้านจัดการกับขยะ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ เพิ่มขึ้น 0.149 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่นในสมการคงที่

พฤติกรรม ด้านรวบรวมขนขยะ มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.325 ดังนั้นถ้า ด้านรวบรวมขนขยะ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือบริหารจัดการขยะ เพิ่มขึ้น 0.325 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่นในสมการคงที่

พฤติกรรม ด้านธรรงศ์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.420 ดังนั้นถ้า ด้านธรรงศ์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ เพิ่มขึ้น 0.420 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่นในสมการคงที่

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างพฤติกรรมการลดและแยกขยะและการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	S.E	Beta		
ค่าคงที่ (Contant)	-.281	.203		-1.379	.169
ด้านการทิ้งขยะ (X ₁)	.117	.053	.097	2.188	.029
ด้านจัดการกับขยะ (X ₂)	.167	.051	.149	3.291	.001
ด้านรวบรวมขนขยะ (X ₃)	.247	.032	.325	7.712	.000
ด้านธรรงศ์ให้พนักงานนำขยะมา แปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ (X ₄)	.457	.050	.420	9.179	.000
R Square	0.778				
Adjusted R Square	0.600				
F	112.148				

หมายเหตุ * ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลดและแยกขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) 3) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ สำนักงานหาดใหญ่ มีผลการสรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานหาดใหญ่ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีอายุระหว่าง 33-50 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 มีอาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานคือ อาคารที่ 42 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 และมีรายได้ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8

จากการศึกษา พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านการทิ้งขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา แยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และหน่วยงานมีการแยกขยะที่เป็นขยะนำเสียง่ายไปทำปุ๋ยอินทรีย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

2. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านจัดการกับขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า ก่อนทิ้งขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง จะเทน้ำหรืออาหารออกจากบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 รองลงมา ลดปริมาณการใช้ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย วัตถุไวไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และทำความสะอาดขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง ก่อนแยกทิ้งเพื่อง่ายในการจัดการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

3. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรวบรวมขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า นำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ในถังขยะถึงสี่เตาฟอสีส้ม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 รองลงมา นำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่สามารถนำรีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และนำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่ในถังขยะสีเขียว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

4. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า ตระหนักถึงปัญหาขยะภายในบริษัท และมีแนวทางว่าควรนำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ กลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมา มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ใช้ขวดแก้ว เพื่อนำบรรจุภัณฑ์นั้นกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และได้มีการเข้าอบรมความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะ และนำมาใช้ได้จริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รองลงมา มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และมีส่วนร่วมในการลำดับความสำคัญของปัญหา มากกว่า หนึ่งอย่าง นำเสนอและรวบรวมวิธีการแก้ไข ปัญหาที่มีความหลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหามาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 รองลงมา มีส่วนร่วมในการนำอุปกรณ์มาใช้ในบริษัท เช่น นำถังขยะที่แยก ส่วนของขยะ ที่สามารถ

ใช้ในการกำจัดขยะในบริษัทได้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมา ไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และได้ทำการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอยของบริษัท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์และช่วยปรับปรุงมาตรฐานการลดปริมาณขยะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 รองลงมา มีส่วนในการติดตามผลจากการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยภายในบริษัท อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

จากการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ พบว่า

เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ในด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากการศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์ลดและแยกขยะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ

พบว่า พฤติกรรม ด้านการทิ้งขยะ ด้านจัดการกับขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ และด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ มีส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขยะ ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษา พฤติกรรมการณ์ลดและแยกขยะ ซึ่งสามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการณ์ลดและแยกขยะ ด้านการทิ้งขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าพนักงานได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ อีกทั้งมีการแยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ และหน่วยงานมีการแยกขยะที่เป็นขยะเน่าเสียง่ายไปทำปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มหคุณากรณ์ ชัยวีรกุล (2556) ได้ทำการศึกษารื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขลุง มีส่วนร่วมมาก ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในภาพรวม และร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการ ขยะมูลฝอย อิทธิพลของผู้นำ อุดมการณ์ของชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ได้ทำการศึกษารื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากประชาชนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. พฤติกรรมการณ์ลดและแยกขยะ ด้านจัดการกับขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ก่อนที่พนักงานทิ้งขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง จะเทน้ำหรืออาหารออกจากบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นการลดปริมาณการใช้ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย วัตถุไวไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้น้อยที่สุด และทำความสะอาดขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง

ก่อนแยกทิ้งเพื่อช่วยในการจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในตำบลต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า การจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะกับการจัดการขยะในครัวเรือนโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรวบรวมขนขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า พนักงานนำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่อันถึงขยะถึงสี่เท่าฝาสี่ส้อม อีกทั้งมีการนำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่อันถึงขยะสี่เหลี่ยม และนำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่อันถึงขยะสีเขียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา ปานพรม (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน : เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา พวงขุนทด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงานโรงพยาบาลศิริราช พบว่า ความสัมพันธ์กันในทางบวก ประชากรที่ศึกษารู้สึกว่าการสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเองก่อให้เกิดความยุ่งยากขณะจัดเก็บขยะติดเชื้อส่วนถึงขยะติดเชื้อ

4. พฤติกรรมการลดและแยกขยะ ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า พนักงานมีความตระหนักถึงปัญหาขยะภายในบริษัท และมีแนวทางว่าควรนำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ กลับมาใช้ใหม่ อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ใช้ขวดแก้ว เพื่อนำบรรจุภัณฑ์นั้นกลับมาใช้ใหม่ และได้มีการเข้าอบรมความรู้ความ

เข้าใจในกระบวนการจัดการขยะ สามารถนำมาใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุฒิ โปธิศรี (2562) ได้ทำการศึกษา ความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด ปทุมธานี พบว่า นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และพฤติกรรมในการจัดการ ขยะมูล ฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. นักศึกษาที่สังกัดคณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูล ฝอยแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบุคลากรที่มีสถานภาพและสังกัด หน่วยงานที่ต่างกันมีพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนภพ อานัน (2556) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรม การจัดการขยะภายในครัวเรือน เพื่อจัดทำโครงการ"ขยะกินได้"กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน พบว่า พฤติกรรมกาจัดขยะภายในครัวเรือน ส่วนใหญ่มี พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการกำจัดขยะที่ถูกต้อง และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของ เทศบาลตำบลเทศบาลตำบลเชียงม่วน อยู่ในระดับมาก ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ ขยะภายในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง จิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ซึ่งสามารถแยกเป็นราย ด้าน ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการค้นหาปัญหา สาเหตุของ ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า พนักงานมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณา ปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย ตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการ จัดการขยะ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการขยะ และมีส่วนร่วมในการ ลำดับความสำคัญของปัญหา มากกว่า หนึ่งอย่าง นำเสนอและรวบรวมวิธีการแก้ไขปัญหามีความ หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนภพ อานัน (2556) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรม การจัดการขยะภายในครัวเรือน เพื่อจัดทำโครงการ"ขยะกินได้"กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของ เทศบาลตำบลเทศบาลตำบลเชียงม่วน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จัดการขยะภายในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง จิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา พวงขุนทด (2554) ได้ทำการศึกษา เรื่องการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงาน โรงพยาบาลศิริราช พบว่า ประชากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ การได้รับอุบัติเหตุ

จากงาน การได้อบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะติดเชื้อที่แตกต่างมีการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อไม่แตกต่างกัน

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า พนักงานมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาขยะ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการนำอุปกรณ์มาใช้ในบริษัท เช่น นำถังขยะที่แยก ส่วนของขยะที่สามารถใช้ในการกำจัดขยะในบริษัท และเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน โครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัทได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ หาญพิชัย และ จันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า การจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะกับการจัดการขยะในครัวเรือนโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิพร ทักษนา และ โชติ บดีรัฐ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า พนักงานมีการเตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่น ๆ ไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก อีกทั้งมีการไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า และได้ทำการศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอยของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิพร ทักษนา และ โชติ บดีรัฐ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีส่วนร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และในส่วนของรายข้อในแต่ละด้าน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิวัลย์ สีหะวงษ์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 2.ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น รายได้และระยะเวลาที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า พนักงานมีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์และช่วยปรับปรุงมาตรฐานการลดปริมาณขยะ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามผลจากการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยภายในบริษัท และมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมพร้อมทั้งสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนภพ อานัน (2556) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะภายในครัวเรือน เพื่อจัดทำโครงการ"ขยะกินได้"กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง หมู่ที่ 9 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลเชียงม่วน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะภายในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง จิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มหคุณากรณ์ ชัยวีรกุล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ร่วมในการดำเนินการ และร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็น การมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ได้แก่ ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการ ขยะมูลฝอย อิทธิพลของผู้นำอุดมการณ์ของชุมชน และความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังทัศนคติที่ดี เห็นคุณค่าของมูลฝอย ให้กับพนักงานให้มากขึ้น โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ใน รูปแบบต่างๆ เช่น วิทยากรให้ความรู้ เป็นต้น เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแยกประเภท มูลฝอย และวิธีการคัดแยกเพื่อเพิ่มมูลค่าในการขายมูล ฝอยรีไซเคิล รวมทั้งควรจัดตั้งงบประมาณและสนับสนุนกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. หัวหน้างานควรจัดภาชนะรองรับมูลฝอยให้เพียงพอกับพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ความต้องการของพนักงาน และซ่อมแซมถังรองรับขยะมูลฝอย ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ สนับสนุนภาชนะและอุปกรณ์ ต่างๆ ในกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอย เพื่อให้บริษัทมีความสะอาดมากที่สุดต่อไป

3. ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายการคัดแยกมูลฝอย อย่างชัดเจน และจริงจังกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบการทำงานอยู่เสมอ เพื่อให้บริษัทได้มาตรฐานเกี่ยวกับการกำจัดขยะมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการกำจัดขยะที่ถูกต้องของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรทำการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ ในการวิจัย ที่อาจส่งผลต่อการวิจัยที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุง ปัจจัยพฤติกรรม การลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ มณฑิราช. (2560). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดลอมด้านป่าไม้ กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชน ในจังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2554). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2562). สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กระทรวงมหาดไทย. (2555). มลพิษขยะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.moi.go.th/portal/page?_pageid=235,752714,235_752734&_dad=portal&_schema=PORTAL. สืบค้นวันที่ 1 มกราคม 2563.
- กริ่งแก้ว เลานุญเสถียร. (2557). ทศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนแออัดคลองเตยที่มีต่อขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จรรยา ปานพรหม. (2554). การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน : เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิรวรรณ คู่่มพร้อมสำลีพันธ์. (2562). ผลการจัดการสอนแบบทีมต่อการสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เฉลิมชาติ แสไพศาล. (2556). การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลชะ อำเภอบางปะอิน จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ชุตินันท์ จีระวรวงษ์. (2559). ทศนคติ บรรทัดฐานเชิงอัตวิสัย และระดับความเกี่ยวข้องของผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณิชาพัฒน์ ดวงจันทร์. (2555). *ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงใจ เขมวีรัตน์. (2551). *ทัศนคติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสถิติ 1 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ผ่านการเรียนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชมล สกุลอินทร์. (2555). *สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธิดา รัตนาลิทธิ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมกรณีศึกษาพระธาตุศรีสองรัก จังหวัดเลย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพรัตน์ ช่วงเวฬุวรรณ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทพร ชูจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดสมุทรปราการ*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บริษัท หาดทิพย์ จำกัด มหาชน. (2562). *ภาพรวมขององค์กร*. สงขลา: บริษัท หาดทิพย์ จำกัด มหาชน.
- บัณฑิต เลิศหลาย. (2553). *แนวทางการนำขยะเทศบาลไปใช้ประโยชน์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ปภัศร สะขัดอ้อย. (2553). *แนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนบ้านห้วยน้ำนัก หมู่ที่ 4 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปภาวรินทร์ นาจำปา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัทมา พวงขุนทด. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะติดเชื้อของพนักงานโรงพยาบาลศิริราช*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การวิจัยแห่งชาติ.
- พัชรา ก้อยชูสกุล พงษ์นรินทร์ ชื่นวงศ์ และสุรินทร์ ทองคำ. (2557). *ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการป้องกันตนเองในภาวะหมอกควันของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พันธุ์พงษ์ คงเดชอดิศักดิ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พิชิตฤทธิ์ จรุงญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิศิพร ทัศนาศ และ โชติ บดีรัฐ. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม.
- ภัทรคณีย์ พิริยะชนภัทร. (2558). *การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยด้านเว็บไซต์พระเครื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเช่าหรือประมูลพระเครื่องออนไลน์ (ECOMMERCE)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภัทรวิทย์ ประทุม. (2557). *การพัฒนากิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อส่งเสริมความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ตำบลภูสิงห์ อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหคณาภรณ์ ชัยวีรกุล. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- มะลิวัลย์ สีหะวงษ์. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- รัตนารวรรณ ตอปปไชสง. (2556). *การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรี*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน.
- เรณา พงษ์เรืองพันธ์. (2559). *การกำหนดกลุ่มจำนวนประชากรสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ลดาวลัย วัฒนะจิระ นิธิวัฒน์ จำรูญรัตน์ และครรชิต เงินคำคง. (2555). *การศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษน้ำในคลองแม่ข่า เขตเทศบาลนครเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- วสันต์ ลิ้มรัตนภัทรกุล. (2562). *รูปแบบการประยุกต์ใช้ทุนทางสังคมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันวิสา เขื่อกเย็น. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์/กรุงเทพฯ.
- วิกานดา มุทิตานนท์. (2553). *การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของธนาคารพาณิชย์ไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิยะดา บัวประเสริฐ. (2557). *ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิวรรณดา วันชัยจิระบุญ. (2557). *พฤติกรรมการติดตามข่าวสารผ่านทวิตเตอร์ออนไลน์ออฟฟิเชียลแอกเคานต์ของผู้ใช้บริการทวิตเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- สมศักดิ์ ครอบงูญ. (2557). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิรินันท์ ปินรอกษา. (2551). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภารักษ์ จูตระกูล. (2562). *การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา. (2561). *การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาล ตำบลลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุวิทย์ วรรณศรี. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา ชุมชนในเขตลุ่มน้ำป่าสักตอนบน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- เสาวรส เนินริมหนอง. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อดิชาติ ชนะสงคราม. (2559). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่สอนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*.บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เอกรินทร์ กลิ่นหอม. (2553). *ศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Blasi, A., Lloyd-Fox, S., Sethna, V., Brammer, M. J., Mercure, E., Murray, L., ... & Johnson, M. H. (2015). Atypical processing of voice sounds in infants at risk for autism spectrum disorder. *cortex*, 71, 122-133.

- Brückner, M., & Pappa, E. (2012). Fiscal expansions, unemployment, and labor force participation: Theory and evidence. *International Economic Review*, 53(4), 1205-1228.
- Cooper, F. (2019). *Africa since 1940: the past of the present (Vol. 13)*. Cambridge University Press.
- Dhokhikah, Y., Trihadiningrum, Y., & Sunaryo, S. (2015). Community participation in household solid waste reduction in Surabaya, Indonesia. *Resources, Conservation and Recycling*, 102, 153-162.
- Eagly, A. H., & Chaiken, S. (2005). *Attitude Research in the 21st Century: The Current State of Knowledge*. Cambridge University Press.
- Farag, S., & Lyons, G. (2010). Explaining public transport information use when a car is available: attitude theory empirically investigated. *Transportation*, 37(6), 897-913.
- Hart, R. A. (2013). *Children's participation: The theory and practice of involving young citizens in community development and environmental care*. Routledge.
- Janmaimool, P. (2017). Application of protection motivation theory to investigate sustainable waste management behaviors. *Sustainability*, 9(7), 1079.
- Mahpour, A. (2018). Prioritizing barriers to adopt circular economy in construction and demolition waste management. *Resources, Conservation and Recycling*, 134, 216-227.
- Matsuda, T., Yano, J., Hirai, Y., & Sakai, S. I. (2012). Life-cycle greenhouse gas inventory analysis of household waste management and food waste reduction activities in Kyoto, Japan. *The International Journal of Life Cycle Assessment*, 17(6), 743-752.
- Schramm, W. L. (1973). *Men, messages, and media: A look at human communication*. Harper & Row.
- Wu, Z., Ann, T. W., & Shen, L. (2017). Investigating the determinants of contractor's construction and demolition waste management behavior in Mainland China. *Waste Management*, 60, 290-300.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่องปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของ
พนักงาน บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของแต่ละข้อต่อไปนี้

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 –25 ปี

() 26-32 ปี

() 33-50 ปี

() 51-60 ปี

3. ระดับการศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

() อนุปริญญา/ปวส.

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4. อาคาร/สถานที่ปฏิบัติงาน

() อาคารที่ 25

() อาคารที่ 33

() อาคารที่ 42

() อาคารที่ 43

() อาคารที่ 45

() อาคารที่ 61

5. รายได้

() 10,000-20,000 บาท

() 20,001-30,000 บาท

() 30,001-40,000 บาท

() 40,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการลดและแยกขยะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของแต่ละข้อต่อไปนี้

พฤติกรรมลดและแยกขยะ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการทิ้งขยะ					
1. ท่านได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ					
2. ท่านแยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้					
3. หน่วยงานของท่านมีการแยกขยะที่เป็นขยะ เน่าเสียง่ายไปทำปุ๋ยอินทรีย์					
ด้านจัดการกับขยะ					
4. ก่อนทิ้งขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง ท่านจะเทน้ำหรืออาหารออกจาก บรรจุภัณฑ์					
5. ท่านทำความสะอาดขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขวดแก้ว และกระป๋อง ก่อนแยกทิ้ง เพื่อง่ายในการจัดการ					
6. ท่านลดปริมาณการใช้ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย วัตถุไวไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้อยที่สุด					
ด้านรวบรวมขนขยะ					
7. ท่านนำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่ในถังขยะสีเขียว					
8. ท่านนำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่ สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง					
9. ท่านนำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ ในถังขยะถังสีเทาฟาสีส้ม					

พฤติกรรมการณ์ลดและแยกขยะ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านรณรงค์ให้พนักงานนำขยะมาแปลงรูปและนำกลับมาใช้ใหม่					
10. ท่านตระหนักถึงปัญหาขยะภายในบริษัท และมีแนวทางว่าควรนำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ใหม่					
11. ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ใช้ขวดแก้วเพื่อนำบรรจุภัณฑ์นั้นกลับมาใช้ใหม่					
12. ท่านได้มีการเข้าอบรมความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะ และนำมาใช้ได้จริง					

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของแต่ละข้อต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาพิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดการขยะ					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการจัดการขยะ					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการลำดับความสำคัญของปัญหา มากกว่า หนึ่งอย่าง นำเสนอและรวบรวมวิธีการแก้ไขปัญหามีความหลากหลาย					

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในงบประมาณและทรัพยากรที่ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุน โครงการจัดการขยะ					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการ หารือร่วมที่ทำให้ปัญหาขยะในบริษัทยังคงมีอยู่					
การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางในการจัดการขยะ					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาขยะ					
8. ท่านเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการขยะของบริษัท					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอ แนวทางรณรงค์ จัดการขยะ โดยการจัดทำกิจกรรมกำจัดขยะในบริษัท					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการนำอุปกรณ์มาใช้ในบริษัท เช่น นำถังขยะที่แยก ส่วนของขยะ ที่สามารถใช้ในการกำจัดขยะในบริษัทได้					
การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติ					
11. ท่านมีการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในบริษัท และนำมารวมตามวันเวลาที่กำหนด					
12. ท่านได้ทำการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการขยะมูลฝอยของบริษัท					
13. ท่านไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า					

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
14. ท่านเตรียมถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครที่ช่วยกันจัดเก็บขยะแยกประเภท เพื่อความสะดวกในการกำจัด					
การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล					
16. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการในการจัดการขยะ					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างสัมพันธ์และช่วยปรับปรุงมาตรฐานการลดปริมาณขยะ					
18. ท่านมีส่วนในการติดตามผลจากการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยภายในบริษัท					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวกัญชพร เสนุกภัย	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6110521048	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	2548
(การจัดการทั่วไป)		